

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 8.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemov mesečno K 1.90

SLOVENEČ

Inzerati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 t
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 28.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Ali ni to propad?

Das war kein Heldenstück,
Octavio!

V kolikor je politika boj, je skoro neizogibno, da pride včasih v večji ali manjši meri v konflikt z moralnimi zakoni. Ni prav, da je tako, pa je žalibog tako; politiko delajo ljudje in ne angeji. Posebno oster je političen boj med Slovenci, v veliki meri pač zavoljo našega hudega temperamenta, sicer se pa Slovani sploh radi med seboj prepiramo.

Kakor povsod, je pa tudi v političnem boju mera, preko katere ne sme nobena stranka, ako noče spraviti v nevarnost splošne blaginje, sama sebe, vseh idealov, za katere se bori tudi ona, skupnih narodnih teženj in ciljev. Liberalna stranka ni bila v izbiro svojih sredstev v boju zoper svojega nasprotnika sicer nikoli preveč izbirična, vendar pa je, dokler so imele v njej odločevalci osebe, ki so kaj dale na moralo in se glede svojega političnega delovanja zavedale odgovornosti, ki jo mora vsak pošten človek v tem oziru nasproti čeli javnosti prevzeti, v prvih letih svojega obstoja saj na to gledala, da saj na njenih voditeljih ni obviselo očitano premišljeno, drzne, zlobne laži v edini namen namen nasprotniku škodovati, naj bodo posledice kakršne hočejo.

V zadnjih letih je postalo to drugače in v liberalni stranki so šli tako daleč, da se nekateri njeni kolovodje celo kot javni funkcionarji niso pomišljali v izključno strankarske namene vede in hote v javnost vreči laž in jo takorekoč opremiti z uradno štampiljo. Kdo je v liberalni stranki prvi ta način političnega boja inavguriral, je irelevantno, mož se je ob svojih lažeh sam izpodtaknil in se razblinil v politični nič. Ostala pa je njegova metoda. Takozvani mladini so jo od njega prevzeli in razvili do vrhunca. Ne odlikujejo se ne po umskih talentih, ne po moralnih kvalitetah; ničesar niso ustvarili, sami bankeroti, kjerkoli je bila zraven mladinska roka — nedosežni mojstri pa so v laži, obrekovanju in hujskanju. Liberalno časopisje sama podla laž, liberalni shodi samo gnjusno laganje, vse liberalno početje brezmejno lažljivo, in če so stari liberalci lagali v kapljah, lažejo mladi v potokih. In če laž pribije, lažejo naprej, lažejo še hujše, tekmujejo v laži z lažjo samo. Svoje čase je saj kakšen dr. Slanc skušal voditi boj z

uma več ali manj svetlim mečem, danes pa je načelna borba liberalcem deveta briga. Zvesti političnemu katekizmu svojega duševnega očeta zbirajo mladino okoli sebe različne moralno bankrotne agitatorje, stranka jih plačuje in jim nalaga dolžnost lagati. »Sl. Narod« je prapor lažnjivcev, neizčrpna zakladnica laži, vzor vse lažljivosti.

Če naši poslanci vlado obstruirajo, pišejo liberalci, da delajo z njo kravje kupčije, če glasujejo za kakšno državno potreščino, jih psujejo, da so od vlade kupljeni, če se vsled pogodbe, ki jo ima vlada z nemškonskacionalno zvezo, imenuje kje kak nemški sodnik, kriče, da je imel vmes svoje prste dr. Šusteršič, če se S. L. S. zavzame za kmečke interese, zavijajo, da hoče naša stranka uničiti meščane, ko je bilo na vrsti soc. zavarovanje, so hujskali, da hočemo pahniti v propad kmote, če se naša stranka upira, da bi se za zvišanje uradniških plač brez premisleka naložili novi davki, ne da bi se upoštevalo, katere uradniške kategorije so izboljšanja potrebne, katere pa ne, vpijejo, da je S. L. S. sovražnica uradništva, če bičamo pristanost tega ali onega sodnika, nas slikajo kot anarhiste, ki nimajo nobenega spoštovanja pred postavo, če se zavzamemo za državno avtoriteto v interesu miru in reda, pa nas zasramujejo za patentirane bizantince. Lagati in z novo lažjo svojo prejšnjo laž na laž postaviti in se v isti sapi še tretjič zlagati, to je vsekakor nedosežen vrhunec.

In kako lažejo liberalci o večini S. L. S. v deželni odbor! Če naša večina noče dovoliti milijonov za propadla liberalna gospodarska podjetja in izdati denarja za različne liberalne naprave dvomljivega značaja, lažejo, da S. L. S. noče podpirati kulture in hoče deželo v temo nevednosti pahniti, če pa izdamo za melioracije, ceste, vodovode in zadružništvo, kriče, da mečemo milijone skozi okno. Če bi ne bila naša večina spričo suše, ki so jo zapustili v deželnih blagajnah liberalci, najela posojila, ampak zvišala doklade, bi bili liberalci brezdomno zagnali v pitje, da hočemo ubogemu ljudstvu kri iz žil izpiti, ker smo pa posegli po posojilu, besne, da smo deželo zakopali v dolgo, da bo na kant prišla. 10 milijonov, ki jih je dežela pod najboljšimi pogoji najela, je komaj načetih in skorej dvajset let bo treba, da se vsi za prepotrebne gospodarske naprave izdajo, a liberalni govorniki brez sramu lažejo po shodih, da je deželni odbor že vseh deset milijonov zapravil.

Če bi kakšen agitator take stvari

okoli trosil, bi končno to še potrpeali. Dokler je Ribnikar sam na tem polju svoje neslanosti stresal, se noben pameten človek ni razburjal; Ribnikar je Ribnikar in ne bo nikoli kaj drugega kakor Ribnikar. Toda v zadnjem času so se lotili označenega bojnega orožja zoper našo stranko tudi liberalni deželni poslanci in sam dr. Tavčar, ki sedi v deželni odbor in ima priliko vedeti, kaj je res in kaj ne. Če bi mož pretiraval, bi to postavili na račun njegovega romantičnega talenta in prevelike vne, da bi svoji stranki kaj koristilo s tem, da nas obira, toda kar je dr. Tavčar v zadnjem volivnem boju govoril, sega daleč čez vse meje politične honestnosti, da se izrazimo kar mogoče milo. Ali se dr. Tavčarju res zdi za moža njegove izobrazbe in preteklosti ter ugleda, ki ga zase zahteva, vredno, da v predmetnih gostilnah s frazami, ki so nalašč za ljudi nizkih misli in nagonov prikrojene, obdeluje razgrete plačane individue? Ali je to za moža kakor je dr. Tavčar čast, če žanje odobravanje od strani takih elementov? Ali bi ne bila ravno naloga dr. Tavčarja, da sredi nizkotnosti političnega boja, kakor so ga začeli mladini in demoralizacije, ki jo širijo, saj on ostane na tisti višini, ki jo sme in mora javnost pričakovati od odgovornega voditelja stranke? Ali se res nič ne zaveda, kam pridemo, če se bo javnost zastrupila s takim načinom boja v domačem strankarskem metežu?

Zdi se, da se je dr. Tavčar še nedavno tega zavedal. V deželni zboru in v deželni odbor, je vsakokrat, kadar se ga je zaradi lažljivih napadov liberalnega vodivnega časopisja, nad katerim je on nadzornik, interpeliral, odgovoril, da on take laži obsoja, da ni z njimi v nobeni zvezi in da bo na to delal, da se varuje dostojnost in poštenost v političnem boju. Mi nočemo dvomiti, da so bile te izjave dr. Tavčarja odkritosrčne, pribijemo pa, da se glavno glasilo njegove stranke ni po njih ravnilo, ampak je nasprotno postalo od dne do dne hujše. Ali nima dr. Tavčar na svojo stranko nobenega vpliva ali mu kljub njegovemu boljšemu uverjenju ni resno na tem, da se razmere izboljšajo in mu je postalo vse vseeno ali pa se je dal sam zapeljati v mladinsko strujo. Skorej bi rekli, da slednje, ker bi si drugače ne mogli tolmačiti boja, ki ga je začel te dni »Slovenski Narod« zoper dr. Lampeta na način, ki presega vse, kar se je dozdaj med nami v tem oziru produciralo. Deželni odbor je 14. januarja l. l. poslal vladi dopis, v katerem predlaga cestni zakon v Naj-

višje odobrenje in izjavlja, da pri podporah za občine ne bo samoumevno delal nobenih izjem. Vlada je to naznanje vzela in na podlagi te izjave deželnega odbora izrazila, da pričakuje, da se bo tudi Ljubljana primerno upoštevala. »Slovenski Narod« pa je seveda ves besen, ker se bo zopet uzakonila časa primerna demokratična postava, ki bo napravila temeljit red v deželni cestarski, ki je bilo svoječase največje korito za liberalce, in se zato zaganja v dr. Lampeta, češ da deželni odbor ni nikdar nič sklenil, da se bodo pri podporah za ceste vsa mesta po potrebi upoštevala, ampak da je dr. Lampe vlado v tem zmislu nalogal pri interministerialni konferenci, da bi jo preselili, da bi zakon rajši sankcionirala. Resnica pa je, da je to sklenil sam deželni odbor in da dotični sklep nosi tudi podpis dr. Tavčarja!

Nam je vseeno, kdo se v »Narodu« tako brezvestno in nesramno laže. Na vsak način je dotičnik pristaš političnega ciganstva, kakor je prišlo zadnja leta v narodno - napredni stranki v modo. To pa vemo, da je dr. Tavčar deželni odbornik, torej ve, kaj se v deželni odbor godi in sklepa, in ima toliko moč nad glavnim glasilom svoje stranke, da bi stvari, o katerih dobro ve, da so same podle laži, lahko preprečil. V deželni odbor so konstatirali, da je laž, kar »Narod« piše, dr. Tavčar pa je molčal. To pove več kakor devetindevetdeset člankov.

Zadosti. Kaj bo večina S. L. S. spričo tega v deželni odbor in deželni zboru storila, to je njena stvar. Mi samo vprašamo vse ljudi, ki so si ohranili nekaj čista dostojnosti in ki jim je res mar politične bodočnosti slovenskega ljudstva, niso li ti pojavi znak najnižjega propada v slovenski liberalni stranki? Ali se spričo takih razmer liberalno stranko podpirati ne pravi, podpirati politično demoralizacijo? Nobenega programa nimajo več ti ljudje, nobenih za gospodarstvo, za pozitivne politične cilje sposobnih mož, nobenega, ki bi imel kaj čista moralne dolžnosti in odgovornosti, nobenega, ki bi mu resno bilo zato, da Slovenci kaj dosežemo ali ne. Samo razdiranje, sama demagogija, sama laž, samo psovanje. Velika uganjka je, da je še zmirej nekaj sicer osebno častivrednih ljudi, ki tega ne vidijo. Pa bo prišel čas, ko se bo vse to maščevalo. Laž je lažnjivce še vedno ugonobila, laž ugonobi tudi stranke, ki nanjo naslonijo svojo existenco.

LISTEK.

Par dni na Ruskem.

(Dalje.)

Letos o priliki papeževega dekreta o praznikih je mož v »Pet. Vedomosti« poslal dopis, v katerem se britko pritožuje o usodi svojega predloga. Glavar okcidentalne cerkve je z enim pismom, z eno potezo za celo Evropo stvar razrešil in odločil. Moj predlog ne pride nikamor iz pododseka, ker nima zanj smisla sveti sinod, najvišja avtoriteta orientalske cerkve. V treh letih nismo prišli o važni zadevi praznikov do nobenega rezultata.

Pobožnost in globoka vernost Rusov pa ni razsvitljena, v tem tiči ena njenih glavnih napak. Samo križanje, vedno klanjanje, to in samo to, drugega nič; pot od poduka, žive besede.

Pot od Granice do Peterburga.

Po polnoči enkrat se začne brzec pomikati po neskončni planjavi, ki se začne že v Avstriji in gre notri do tam, kjer se konča ruska zemlja v Severnem morju. Vlak hiti v srce poljskega kraljestva, v Varšavo, mimo mnogo tvorin; poljsko kraljestvo ima na Ruskem

največ industrije. Velika industrija je v Czenstochowi, kjer je okoli 40.000 prebivalcev. Poljake vleče tje Bogorodica; v Czenstochowi je njihova najimennitnejša božja pot, kamor romajo iz nemškega, avstrijskega in ruskega dela nekdanje poljske kraljevine. Preko meje pridejo romarji in duhovniki lahko, od vlade v Krakovu ali od svojega okrajnega glavarstva. Dobe takoj imenovani polpas, ki jim dovoli obiskati božjo pot, ampak v 48. urah se morajo vrniti.

Od Czenstochowa, kamor je vlak pripihal okoli pol 4. v jutro (po peterburški uri, ne po naši), gre pot vedno dalje in dalje v lepo jasno solnčno jutro. Sedma ura v jutro je minula, ko drvi mimo mnogih zalih vil in se ustavi na dunajskem kolodvoru v Varšavi. V pasportu je bilo rečeno, da ni dovoljeno ustaviti se v tem mestu. Zato ni drugega kazalo, kot počasi pomikati se na vaksal, ki vede v Peterburg. To se vidi na prvi pogled, da ima Varšava lastnost ruskih mest, široke dolge ulice, mnogo javnih trgov. Na Ruskem in Poljskem je to lahko, ker je toliko razsežnega čisto ravnega sveta, da ga niti ne morejo obdelati. Zato se že v Varšavi vse vozi bodisi v tramvaju bodisi v izvoščku, kar postane v velikih pravih ruskih mestih norma in neizogibna po-

treba. Eno moti potnikovo oko v kraljevem poljskem mestu, prav mnogo Judov je tam, ki imajo v rokah trgovino in denar.

Vojaki so ruski, uradniki in uradni jezik ruski. Gotovo ni dobro, da se razmerje med Poljaki in Rusi mirno poravnava, če se na vseučilišču in na tehnikih v Varšavi predava samo v ruščini.

Zvedel sem, da je nadškof naročil duhovnikom, naj po pridigi prebero in razglase cesarski dopis v ruščini, v katerem o priliki kronanja sedanji car Nikolaj slovesnost podanikom naznani. Ljudje niso poslušali ruskega manifestata, ampak glasno godrnjaje šli iz cerkve, češ mi razumemo samo poljsko. Nadškof je s tem ustregel vladi, odtujil si pa je srca vernikov.

Mogočen most čez široko mirno Vislo vede v predmestje Prago, ki je poroščeno z obilo krvjo za svobodo poljskega kraljestva. Na kolodvoru je že pripravljen osebni vlak, ki odhaja ob deseti uri dopoldne in pride v Peterburg šele drug dan ob 6. uri zvečer. Kdor le more se ogne temu 32urnemu premetavanju ter se odpelje ob peti uri zvečer ter dospe z brzcem drug dan opoldne v Peterburg. Tudi ta vožnja traja 19 ur. Poljska mesta mimo katerih vozi vlak, nimajo mnogo mestnega na sebi, česar smo na zahodu vajeni; hiše

povečini nizke, lesene, ceste slabe brez vsakega tlaka. Zdi se mi, da obstoja severna Nemčija, Poljska, Ruska iz samega finega drobnega peska, ki se ti mane pod nogami, tako da je velik prah ob suhem vremenu, blato do kolen in čez ob dežju. Težko je tam delati železnice, ker se ne pride do trdih tal v tem čudnem severnem pesku. Pesek da signaturo mestom, vasem, ljudem; čudni, mehki pesek, ki v mehkem neznanem valovanju preprega ves severni svet, dela Rusa otožnega, sanjavega, melanholičnega. Velike ruske vode, široke kot jezera, leno komaj vidno tekoče v raztrganem pesku, kdor te gleda od blizu, razume, zakaj da so ruske in poljske popevke otožne, čisto drugega značaja kot naše.

Potnik iz planinskih krajev strmi v ta nov neznan svet, čaka za trdno, da zagleda zdaj pa zdaj konec enakomernih planote, da se obveseli visoke gore, skal, smrečja, peneče naglo hiteče vode. Ampak čakanje ostane čakanje. Ruski ljudski značaj ne more tega vpliva narave skriti. Zato so pasažirji v vagonih drugačni nego naši. Pogovarjajo se mirno, šepetaje; pijo čaj in se za svet nič ne menijo, ker ne kaže nobene lepote.

Narava postaja vedno pustejša, osornejša, bolj ko vlak piha iz poljskih

Predstava nove vlade.

Danes se je predstavila zbornica nova Stürgkhova vlada. Galerije so gosto zasedene, žene in hčere novih mož čakajo, da se predstavi Stürgkhov kabinet. Tudi loža gosposke zbornice je zelo zasedena.

Ko odbije ura tri, stopi v zborovalnico zbornični predsednik in novo ministrstvo. Stürgkh gre naprej, za njim korakajo tisti ministri, ki jih je prevzel od Gautscha, nato sledi notranji minister Heindol, mala, aristokratska postava, ki se prijazno smeji svojim znancom, ki mu čestitajo; sledi marcialni novi trgovski minister vitez Rössler. Splošno pozornost vzbuja naučni minister Hussarek, velik, krepak mož rdečega lica. Zadnji je delovski minister Trnka, vitez, primeroma mlad mož s črnimi lasmi in brkami, skrajno eleganten. Seja se otvori. Prečitajo se vloge. Nato se dvigne novi ministrski predsednik, da obrazloži svoj program.

Pečat pa vtisne novi vladi njen šef grof Stürgkh. Njegova politična preteklost je znana. Četudi je kot večletni član ustavovernega veleposestva večkrat stal v ospredju proti slovanskim zahtevam ter proti splošni in enaki volilni pravici, vendar njegovo orožje ni bilo otrovano s strupom protikrščanskih in protiaustrijskih teženj. To njegovo prepričanje ga je sčasoma vedno bolj odiralo na desno, kjer so zbrani zagovorniki avstrijske ideje, ki priznava narodno enakopravnost in z elementarno silo zahteva spravo med avstrijskimi narodi. Ako se tudi sedaj uresniči stari rek »Honores mutant mores«, smemo upati, da se bode grof Stürgkh vsaj potrudil, da nadaljuje od barona Gautscha pričeto delo. Že kot naučni minister si je grof Stürgkh nakopal jezo mednarodnega svobodništva in socialne demokracije, ko je postavil mejo protizakonitimi gonjam proste šole in potlačil znane škandale z uskokom Wahrmondom.

Danes je grof Stürgkh odločno in lojalno izjavil, da je njegov program zadnji prestolni govor in da si je osvojil načela svojega prednika barona Gautscha, ki je dne 27. oktobra v znamenitem svojem govoru obširno utemeljil edino pravi avstrijski sistem, ki ne pozna narodov prve in druge vrste in priznava parlamentu vse ustavne pravice. Že to je dobro znamenje, da je »Neue Freie Presse« izlila ves svoj zeleni žolč na grofa Stürgkha kot potuhnjenega klerikalca. Drugo ugodno znamenje je, da je grof Stürgkh vladarju priporočil kot svojega naslednika v naučnem ministrstvu viteza Hussareka, ki ni nikdar skrival svojega globokega krščanskega prepričanja.

Toda dneva ne moremo hvaliti pred večerom. Lepa načela, avstrijski sistem, narodna ravnopravnost, skrb za vse stanovce, posebno pa za delavske so proglašali kot zvezdo vodnico v državni upravi že mnogi ministrski predsedniki, in vendar so vse te obljube ostale večinoma le v zapisnikih zborničnih sej kot — fraze, ki v trenutku ukrešajo iskro upanja v boljšo bodočnost, pa hitro ugasnejo. Grof Stürgkh je prevzel po baronu Gautschu dedščino »cum beneficio inventarii«. Važno za nas in parlament ni vprašanje kaj stori minister Trnka in Zaleski za svoje rojake, ampak vprašanje je, kako se grof Stürgkh loti svoje težavne naloge in kako dokaže svojo politično usposobljenost. Baron Gautsch je bil storil

pokrajini proti Peterburgu. Postaje so lesene hiše, pa še teh je malo. Od Dvinskoga (Dünaburga) naprej oko skoraj zastoj išče hiše; vse mrtvo, zapuščeno, nobenega človeka ni videti; kažejo se umazane mlakuže v nerodovitnem svetlu, pesek, blato, sempatja rasto smrečice in breze. Vse stare gozde so posekali, mlado zelenje poganja, ampak ta vandalizem ne bo donajal zemlji sreče. Tuintam se pase konj, last samotnega gospodarja, gotovo je ostal celo noč zunaj. V par vaseh mimo katerih hiti brzec, pasejo deklice, oblečene v belo spodnjo haljasto dolgo krilo, čez katero imajo ogrnjeno temno suknjo. Revščina ruskega mužika.

V veliki Rusiji se potniku vozečemu v Peterburg, kaže koj velika slabost te dežele, pomanjkanje pitne vode. V vagonih je na steni nabito: kuhana voda, ki se sme piti, dobi se na stacijah. Potnik močno pogreša spočetka dobre gorske vode in mora uživati po cele tedne in mesece »kipčaja vada«.

Stolpi in zvoniki peterburški se že od daleč svetijo s svojimi pozlačenimi strehami; predkrajev mesto nima, kot jih ima recimo Dunaj. Ampak čez čas se ustavi brzec, v Peterburgu smo. Okolu 12. ure je bilo. V Ljubljani še ni bila 11 ura.

(Dalje.)

to veliko taktično napako, da je češke zahteve nemškarnadni zvezi predložil v odobrenje. Čehi so svoje pogoje za vstop v vladno večino naznanili le vladni, ne pa svojim nemškim nasprotnikom. Najmanj pa bi smeli Nemci odločevati, ali in katere češke politike naj ministrski predsednik izbere za svoj kabinet. To je prerogativa vladarjeva. In morda se ne motimo, da je ta taktična napaka baronu Gautschu izpodnesla ministrski sedež. Ako velja politična »dogma«, da brez Čehov ni več mogoče vladati, potem mora biti izključen nemški »veto«. Ako grof Stürgkh ni sprejel od dr. Hohenburgerja znanih pogojev za vstop v novo ministrstvo, potem si ni vezal rok. Če pa je storil, česar danes ni izrecno zanikal, ponovil je napako svojega prednika in svojemu kabinetu vcepil kal bolezní že ob rojstvu. Morda pa je to le časnikarska bomba, ki naj bi grofu Stürgkhu zaprla pot iz zagate na ravan?

Danes pač ne moremo še govoriti o usodi nove vlade. Gotovo je pa, da Poljaki niso s posebnim veseljem pozdravili grofa Stürgkha. Že to je sumljivo, ker je polj. klub odklonil 2. ministr. sedež in je Zaleski edini poljski zaupnik in kontrolor v kabinetu. Tudi nemško-narodna zveza je hladno vzela na znanje program nove vlade. Češki zmernejši poslanci so ostali ravnodušni, burni medklki čeških radikalcev pa so le nemškim kričanjem šli na led.

In kaj poreče slovensko-hrvaški klub? Njegovo stališče označi načelnik dr. Šusteršič v proračunski razpravi morda že jutri, zato je moja naloga kot poročevalca za danes končana. Vendar pa ničesar ne pokvarim, ako pripomnim to-le: Že baron Gautsch je dne 27. oktobra v svojem govoru naglašal, da so vsi avstrijski narodi poklicani sodelovati pri upravi države. In našel je izrecno Poljake, nemško narodno zvezo in Čeha. Dobro, toda avstrijski državnik ne sme imeti pred očmi le treh velikih narodov, ki so danes vsak zase že dovolj močni, da si pribore primerno mesto pri upravi države. Pravi avstrijski sistem ne sme izigravati narodov proti narodom ali celo ž njimi kovati kompromisov na škodo manjših narodov, ki imajo razumno iste pravice, ako izvršujejo vse svoje dolžnosti do države in vladarja. Bil je ravno baron Gautsch, ki je pred leti — seveda le v zasebnem pogovoru — naglašal veliki pomen Jugoslovancev za državo, osobito za Avstrijo. Jugoslovani so bili vedno močna straža države na jugu. Moremo si misliti Avstrijo kot velesilo tudi brez te ali one severne kronovine, nikdar pa ne brez jugoslovanske straže ob Adriji. Brez Adrije je država — recimo — hiša brez vrat na javno cesto. To naj bi si zapisal vsak avstrijski državnik v svoj dnevnik. Toda v slovensko-hrvaškem klubu niso jokavi in solzavi krošnjariji, ki se komu vsiljujejo in ponujajo. Ako vlada zna brati znamenja, časa, ako prav presoja dogodka na svetovnem odru, potem mora vedeti, kaj je njena dolžnost, ker Avstrija se ne konča pri Lipnici na Štajerskem, marveč sega že v osrčje slovanskega Balkana. In če Avstrija tudi v bodoče ostane mačeha Slovincem in Hrvatom, potem naj se več ne ponaša s svojim zgodovinskim poklicem na jugu in vzhodu.

Nova vlada.

Dunaj, 6. nov.

Galeriji sta zopet polni, tudi zbornica je dobro obiskana. Občinstvo in poslance je gnala radovednost, da vidi-jo novo ministrstvo, ki se je danes predstavilo in začelo na goro valiti Sisi-fovo skalo, ki se je že tolikrat zdrsnila navzdol ter sesula razne vlade in razglašala zbornico. Vsi so že znane osebe, trije kot bivši ministri, ostali kot šefi na različnih mestih državne uprave. Ko bi bila daljša trajnost sedenja vlade odvisna samo od usposobljenosti posameznih ministrov, mogli bi ji prorokovati dolgo življenje. Fin. minister dr. Meyer, trgovski minister dr. Roesler, želez. minister baron Forster in naučni minister Hussarek, so priznani veččaki v svojih strokah; isto smemo reči o najmlajšem ministru za javna dela Trnki, ki je kot delovna moč in strokovnjak v kratkih letih dosegel najvišjo stopinjo uradniško. Baron Heindol si je kot cesarski namestnik na Moravskem v jako težavnih razmerah pridobil zaupanje v čeških in nemških krogih kot nepristranski in spreten upravnik. Med Čehi in Jugoslovani vzbuja nezaupanje edini pravosodni minister dr. vitez Hohenburger, ki ga je pred leti baron Bie-nerth poklical v svoj kabinet, da mu zagotovi podporo nemško-narodne zveze. Ta pa je tudi edini minister, ki si ni prislužil svojih ostrog v uradniški

službi, ampak kot gromovit voditelj nemških strank proti Badenijevi vladi zaradi znanih jezikovnih naredeb za Češko.

Viharna demonstracija proti Stürgkhu.

Češki radikalci prično demonstrirati proti Stürgkhu, ko se dvigne, da govori. Viharno kličejo: »Nočemo ga poslušati! Naj govori pravi ministrski predsednik Hohenburger.« Demonstracija je tako burna, da Stürgkh ne more pričeti svojega govora. Češki radikalci neoprestano kriče. Končno zakriči Fresl: »Naj Hohenburger govori«, narkar govori Stürgkh.

Iz govora grofa Stürgkha.

Uvodoma izjavi, da hoče seznaniti zbornico s svojimi vodilnimi idejami in z glavnimi zadevami, ki so bile itak navedene v prestolnem govoru. Navaja preosnovno brambne postave, narodno gospodarska dela, med njimi dodatek k postavi o kanalih, železniške predloge, vreditev zadružništva in končno veliko delo socialnega zavarovanja. Češki radikalci kličejo: »To ni program, marveč jedilni list.« Izjavlja, da se brezpogojno zavzema za stališče, ki je bilo izraženo v prestolnem govoru. Izjavlja, da želi krepke parlamentarizem. Med vlado in državljani mora obstajati neprestana zveza. Fresl kliče: Saj nismo šolarji in ne potrebujemo pouka, ker vse to že znamo. Želi zaupanja zbornice. Naglašja, da je nujno potrebna izprememba poslovnika. Na politično večino za zdaj pri nas še ni misliti, kakor se moramo ogibati takozvane nacionalne večine. Večino hočemo za stvarno delo, večino, ki nikogar ne izključuje ali odbija, ki hoče sodelovati. Tako večino bo izkusila vlada sestaviti. Obeta, da bo pospeševal pravno akcijo na Češkem, kjer so že pripravljena tla. Narodni mir je pa zgolj mogoč, če se stranki pristo sporazumeta. Vlada računa na požrtvovalno sodelovanje češkega namestnika. Sama hoče sodelovati posredno tako, da bo pošteno posredovala med strankami, neposredno pa, da bo zavzemala v upravi strogo nepristransko stališče. Glede na Hohenburgerja izjavi, da ne zavzema Hohenburger nobenega posebnega mesta in da ni povoda dvomiti o nepristranosti katerega člana sedanje vlade. Fresl kliče: Poznamo Vašo lojalnost. Kaj pravite glede na Hohenburgerjeve pogoje? Choc kliče: Saj jih je objavil v praški »Tagespost«! Stürgkh: Lojalno bi odpravil vsako vznemirjenje, če bi obstajal kak povod. Več menda ne morete zahtevati od mene. Predsednik: Prosim, ne motite ekselence. Nato izjavi, da želi, naj bi ostalo uradništvo dobro in avstrijsko. Glede na draginjo obeta storiti vse, kar bo vladi mogoče, da se omeji. Poziva občine, da naj sodelujejo glede na draginjo živil tako, da se ustanovi neposreden stik med producentom in občino. Glede na uradnike izjavi, da vsega država sama glede na draginjo ne more storiti. Plačilne razmere bi se zboljšale po programu: Manj delovnih moči, a te naj se smotreno porabijo in bolje plačajo. Ta misel je vsesplošna in čas je, da se ž njo konkretno pečamo. Želi, naj zbornica deluje na to, da uradništvo ne bo zahtevalo neizpeljivih stvari. Niti velike žrtve države, za katere se je odločila, teh ne bodo zadovoljile, če jih bodo merili po merilu neizpolnjenih želja in upov.

Stanje naših financ nam nalaga dolžnost, da napravimo s trdno voljo in enerzično red v državnih financah, da postane naš proračun zopet prožen in da se napravi konec finančni bedi dežela. Stürgkh je končal svoj govor z izjavo, da hoče delati na notranji mir, na narodno sporazumljenje in za praktično gospodarsko delo. Vabi vse stranke, ki so dobre volje, da naj sodelujejo.

Češka sodba o novi vladi.

Po Stürgkhovem govoru se prekine razprava in nadaljuje debata o Habermannovem nujnem predlogu glede na bratovske skladišče. Fresl pripomni: Značilno je, da cela levica justičnemu ministru čestita; gotovo le zato, ker je kljub svojim znanim pogojem ostal v novi vladi. Grof Stürgkh si je prizadeval predstaviti vlado češkim poslan- cem kot nevtraln. Češki poslanci so prepričani, da ta vlada ne bo nevtralna in objektivna. Govornik protestira, ker so ostali ministri tisti možje, proti katerim je največ pritožb na Češkem.

Seja se je zaključila ob 1/46. uro popoldne.

Sodbe o Stürgkhovem govoru.

Posl. Lecher je izjavil o Stürgkhovem govoru med drugim: Nihče ni dvomil, da je Stürgkh dober časnikar. Čital je danes političen uvodnik, ki je bil gladek, a končno si toliko znal, kakor začetkom govora. Nemško-narodna zveza v večrajšnji seji ni nasprotovala

Stürgkhovemu govoru. Zveza hoče počakati, če bo mogel ostati Stürgkh objektivni (t. j. Nemcem prijazen) in se hoče po tem ravnati. Krščanski socialci so imeli včeraj popoldne sejo, v kateri so izjavili, da bodo še naprej zasledovali politiko proste roke. Krščansko socialni listi pišejo o Stürgkhovem govoru: Govor ni bil z navdušenjem sprejet. Na neki odstavek Stürgkhovega govora hočemo opozoriti. Stürgkh je namreč v svojem govoru zavzel glede na uradništvo stališče, da prodira misel, da se naj zniža število uradništva, a delo naj se, bolj razdeli in uradniki boljše plačajo in da je čas, da se s to stvarjo konkretno bavimo. Kako so kričali naši liberalci, ko je načelnik naše stranke v svojem govoru ob prve mbranju urad- niških predlog izprožil to misel. Nas le vesel, da se tudi grof Stürgkh zavze- svojem govoru ob prvem branju urad- ništva in da naj se delo bolj praktično vredi, ker tako bi bilo ustrezno prebi- valstvu in uradništvu.

Italijansko-turška vojska.

Novi boji pred Tripolisom.

Pred Tripolisom so bili zopet boji. O teh so došla sledeča poročila:

Turškemu vojnemu uradu je poro- čal polkovnik Nešad iz Tripolisa: Dne 3. t. m. ob štirih popoldne smo pričeli z napadom na mesto Tripolis. Naval se je izvršil za Italijane neugodno. Lah- hi so izgubili nad 500 mrtvih in 150 ranjenecv, ki so jih usmrtili ali ranili Arabci s svojimi meči in sulicami. Vi- deli smo, ko so nesli Lahi z bojišča več mrtvih in ranjenih častnikov. Ker so nas bombardirale štiri laške bojne lad- je, smo se bili umaknili nazaj v svoje pozicije. Municija in živila, ki smo jih našli v vojašnicah, so nam dobro slu- žila. Tudi Turki so imeli precejšnje iz- gube. Napad bomo obnovili. — »Agen- zia Stefani« pa poroča iz Tripolisa: Dne 5. t. m. ob sedmih zjutraj je pričel streljati sovražnik iz topov na naše po- stojanke, a je bil kmalu prisiljen usta- viti streljanje. Popoldne je sovražnik napadel naše levo krilo. Napadi, ki ni- so bili posebno intenzivni, so trajali do 9. ure zvečer. Iz ene hiše smo prepo- dil sovražnika. Iz Rima se poroča, da je prizadjala laška artiljerija 5. t. m. so- vražniku resne izgube. Zdj napadajo redni turški vojaki, ki so se držali do- zdaj v ozadju. Arabce morajo preživ- ljati Turki. V Homsu oziroma Suari je mirno. Tudi v Darni in Tobruku je po- ložaj neizpremenjen. — »Agence Ha- vas« poroča iz Tripolisa, da so se po- slabšale zdravstvene razmere v Tripo- lisu. Dne 5. t. m. so v mestu pobrali po ulicah 50 mrličev, ki so umrli za ko- lero. Iz palmovih gozdov, ki so polni mrličev, se širi mrtvaški smrad v me- sto. V Tripolisu dohajajo redno novi la- ški vojaki. Mesto izgleda zopet nor- malno. Dne 5. t. m. so pričela zopet po- slovati civilna in trgovska sodišča.

Položaj v Italiji.

Iz Rima piše neki avstrijski časn- kar: Lahi pošiljajo v Tripolis vedno več vojakov, kar dokazuje, da se jim ne godi tako dobro, kakor to slikajo laški listi in uradna poročila. Značilno je, da ljudstvo ni prav nič več navdu- šeno in da ne pozdravlja več vojaških transportov, namenjenih v Tripolis. Vsak dan se vozijo iz Rima vojaki v Tripolis, skozi Rim vozijo vlaki s seve- ra, a prebivalstvo je hladno in pomi- ljuje »uboge vojake«, ki morajo v Tri- polis. Dne 9. novembra se morajo ogle- siti vsi vojaki letnika 1889 pri svojih četah. Merodajni vojaški krogi name- ravajo povišati afričansko laško arma- do na 130.000 mož. V Tripolis odpošlje- jo še šest aeroplanov in več zrakoplo- vov. Laško časopisje napada avstrij- sko in nemško časopisje, češ, da objavl- ja zgolj turška poročila, in grozi, da tega Lahi ne bodo pozabili in da bodo zavezniki to še čutili.

Laške grozovitosti.

Angleško časopisje objavlja zopet daljše članke o grozovitostih, uprizor- jenih po Lahih. Več ameriških dop- isnikov je bilo tako ogorčenih radi la- ških grozovitosti, da so vrnili Canevi svoje potne liste, ker niso hoteli več gledati laškega klanja. Angleško časo- pisje piše, da so bile vse »laške zmage« porazi in da se je moralo umakniti 25 tisoč Italijanov 15 milj nazaj.

Glasovi o laški aneksiji.

Iz Berolina se poroča: Tukajšnji politični krogi se norčujejo iz laške aneksije, češ, da je v sedanjem trenu- ku smešno, ker o trajnih laških uspe- hih se ne more govoriti, kakor tudi ne o neuspešnem turškem odporu.

Razna poročila.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča, da je zadnje dni kupila Italija v Car- diffu 400.000 kg premoga. — Iz Paler-

ma se poroča, da se nahaja med 2000 vjetimi Arabci na otoku Ustica tudi neki arabski milijonar, ki ima v angleških in egiptovskih bankah naloženih 300 milijonov mark. — Iz Beirut se poroča, da zahteva prebivalstvo orožje, da lahko nastopi z orožjem proti Lahom, če bi napadli mesto. — V Carigradu se govori, da bombardirajo Lahi Chios.

Razmere v Mostah.

ZAPISNIK

sestavljen povodom revizije občinskega urada v času od dne 19. do 21. avgusta 1911 za dne 22. avgusta 1911.

Predmet:

Konstatiranje raznih diferenc v občinskih računih.

Navzoči:

Gospodje: nadoficial Fran Kristan, župan Josip Oražem, tajnik Fran Mercina.

Uradoma se konstatira, da posamezni izdatki absolutno ne odgovarjajo dejanskemu stanju. Po podpisane deželne uradniku se je dognalo, da je bila od početka leta 1908. med izdatki zaračunjena vsota pod naslovom »razglasi«: 555 K ne da bi bilo mogoče najti kak dokaz za izplačilo, zlasti pa za upravičenost dotičnih izdatkov. V vsej tej dobi pa med dohodki ni vpisan niti eden znesek kot sprejeta občinska taksa za oklice ozir. razglase. Ni dvoma, da je večina te vsote neopravičeno zaračunjena od pokojnega tajnika Frana Stareta, kar se pa da vspricho pomanjkljivosti računskih prilog težko dognati.

Neverjeten je tudi izdatek za lysol v znesku 300 K v p. e. je navedenem času. Potrdil se nahaja med prilogami le glede 72 K 30 vin., dočim je izdatek 227 K 70 vin. nedokazan.

Za drva, premog, sploh kurjavo, se je izdalo od početka leta 1908. na dalje 1025 K 17 vin.

Opravičeno se da dvomiti, je-li ta neprimerno visoka vsota bila izdana v resnici le za kurjavo občinske pisarne, tembolj, ker manjkajo tudi za te izdatke po večini vse računske priloge. Sicer bi se pa tudi v nasprotnem slučaju dalo težko dognati, koliko se je porabilo kuriva v druge namene, kakor za občinsko pisarno.

Zlasti sumljivi in nedokazani so pa izdatki za razne pisarniške potreščine v znesku 1012 K 69 vin. v času od početka leta 1908. nadalje, kakor papir, razne tiskovine, poštne znamke in nakaznice, dopisnice itd. Zlasti je raba poštne znamke pri uradni korespondenci neutemeljena. Nemogoče pa je, da bi se bilo porabilo toliko papirja in tiskovin, kolikor znašajo izkazani izdatki, ker bi v tem slučaju moralo imeti županstvo ogromne zaloge teh predmetov, katerih pa v resnici ni. Seveda manjkajo tudi tu večinoma vse priloge, nekatere pa so očitno falsificirane. Konstatirana pa je le diferenca, pri kateri manjkajo priloge.

Petero takih v vsakem oziru nepopolnih prilog prevzame v svrhu priloge k svojem revizijskemu poročilu podpisani odposlanec deželnega odbora. Vsa ta potrdila je izgotovil, kakor kaže lastnoročna pisava pokojni občinski tajnik Fran Stare.

Pojavile so se pa še druge diference. Vpisane niso sledeče občinske takse: Ena ženitovajska zglasnica dne 2. novembra 1910 10 K. Za šest delavskih knjižic a 40 vin. 2 K 40 vin.; skupaj 12 K 40 vin.

Pri sumiranju blagajniškega dnevnika se je dognala diferenca v škodo občine v znesku 171 K 20 vin.

Med izdatki ubožnega zaklada se nahajata dva zneska po 10 K, izdana dne 22. septembra 1910 in 2. oktobra za 1910 za čevlje sirote Petrič, a že 19. maja 1911 je bil izdan v ravno ta namen znesek 12 K in 19. junija 1911 zopet znesek 13 K, kar je vsekakor dvomljivo. O tem bode treba še poizvedovati. Glede drugih izdatkov iz ubožnega zaklada zlasti ubožnih podpor, kontrola ni mogoča, ker ni tozadevnih prilog, na zasliševanje strank pa ni misliti. Iz vsega tega sledi, da denarno poslovanje umrlega občinskega tajnika Frana Stareta nikakor ni bilo v redu. Razvidi se pa tudi iz tega, da občinski odbor ni izvrševal svoje zakonite dolžnosti, ki mu jo nalaga § 40. obč. reda.

Predložilo se izvajanja v predstojem konstatiranju dež. nadoficiala g. Frana Kristana sedanjemu županu Josipu Oražmu, kateri izjavi k predmetu sledeče:

Pokojni občinski tajnik Fran Stare je vodil vse denarno poslovanje še pod mojim prednikom županom Franom Zakotnikom. Ali mu je to prepustil že pokojni župan Marenčič, ali pozneje pokojni župan Fran Zakotnik samolastno ali s privoljenjem obč. odbora, mi ni znano. Vsaj za kako dovoljenje od

strani slednjega se ne vem spominjati. Pozval sem pokojnega tajnika Stareta opetovano in mu ukazal, da brez mojega dovoljenja ne sme ničesar naročiti ozir. zakaj to dela brez moje vednosti. Pa on si ni iz tega ničesar storil, in delal po svoje naprej, kar se je moglo še le sedaj dognati. Sicer smo prišli na njegovo manipulacijo že takrat, ko je zapustil službo. Sicer sem imel pa jaz z ozirom na vladajoče razmere v občini vezane roke, ker mu je občinski odbor vsestranski zaupal. Nekaj dni po njegovem odstopu, ko sva konstatirala s sedanjim tajnikom te nedostatke, sem sklical oba svetovalca in jima celo stvar pojasnil. Oba — Dolničar Matija in Jezeršek Fran sta se izjavila v tem smislu, da naj se rešitev zadeve prepusti pregledovalcema računov, ker jima vsled pomanjkanja dokazov stvar ni popolnoma jasna. Pregledovalca računov Ivan Dolničar in Matija Laurič pa sta izjavila, naj se cela stvar prepusti celokupnemu občinskemu odboru.

Sedanji obč. tajnik Fran Mercina izjavi sledeče:

Prezvel sem obč. blagajno takoj ob nastopu službe dne 17. julija t. l. ter sem opazil, da manjka v njej 35 K 61 v., kakor sem dognal po blagajniškem dnevniku z dnem, ko sem prevzel blagajno. Nadalje sem po naročilu župana Josipa Oražma pregledal od 1. jan. 1911 nadalje zvezek ličenčnih jukst, delavskih knjižic in ženitovajskih zglasnic ter pri tem dognal, da ni bilo vpisanih vseh taks v skupnem znesku 26 K 20 v. Na županovo zahtevo je pokojni obč. tajnik Fran Stare brez vsakega ugovora takoj doplačal skupni znesek 61 K 81 vin. v moje roke.

Sklenjeno in podpisano!

Josip Oražem, Fr. Mercina. Pred menoj: Fran Kristan, deželni nadoficial.

Po zaključku tega zapisnika se je vsled govoric, da je pokojni tajnik Fran Stare tekom poldrugega leta vložil v hranilnico tisočak, pozvala soproga občinskega redarja gospa Nežika Jerreb, da izpove v tem smislu, kar je čula. Imenovana izjavi:

Hči pokojnega tajnika Frana Stareta, imenom Ivana, neomogućena, je pred menoj nekoč dejala, da je pokojni oče za otroke dobro skrbel in v času, odkar je umrla mati, dejal v hranilnico tisočak. Ali je mislila krone ali goldinarje, tega ne vem.

Prebrano! prav!

Nežika Jerreb. — Coram me! Fran Kristan, deželni nadoficial.

ŽELEZNICA OD POLZELE DO KAMNIŠKE ŽELEZNICE.

Beckova vlada je predložila državni zbornici več lokalnih železnic, med njimi tudi Polzela—Motnik, katerih bi nekaj gradila država sama, nekaj pa samo podpirala. Zdaj gre za to, da predloži nova vlada izpremenjeno, deloma izpopolnjeno predlogo lokalnih železnic. Štajerski Nemci so porabili spor med obema strankama glede na nadaljevanje železnice od Motnika, (Črni graben in Tuhinjska dolina), ter delajo sploh proti imenovanju, prepotrebni zvezi savinjske železnice s kranjsko deželjo. Gotovega se ne more zvedeti, kaj namerava vlada, toda ne da se prikriti, da je velika nevarnost, da sploh te proge ne bo v predlogi. Seveda o tem še ni izpregovorjena zadnja beseda. Naši poslanci bodo porabili vsa sredstva, da izvojujejo, kar je bilo že odločenega in že danes se lahko reče, da z vladno predlogo lokalnih železnic ne bo nič, če se v tem oziru zgodi našim koristim kaka krivica.

REVOLUCIJA NA KITAJSKEM.

Pož'ga se, mori in pleni.

V London je došlo sledeče poročilo iz Pekina: V revolucionarnem okrožju se pekinga, mori in pleni. Angleški admiral Vinon je brezlično brzojavil nemškemu guvernerju v Čintavu, da je po njegovi sodbi zdaj čas, da nastopijo evropske velevalisti in da je v tem smislu obvestiti angleško vlado. Sod, da je potrebno, da naj vsaka interesirana velevalst odpošlje 1500 mož v Šangaj. Kitajske vojne ladje v Šangaju so razobesile revolucionarne zastave in se ne udeležujejo bojov. Nadalje se poroča, da se je pridružilo Šangaj. prebivalstvo revolucionarjem. Fučanski guverner je prestopil k vstašem. Jug province Kjan-cav, železniška proga Šangaj—Nankin in kitajski mesini del Šangaja je v oblasti revolucionarjev, ki so v Šangaju mirni. Dve topničarki v Šangaju sta prestopili k revolucionarjem, kakor tudi posadka utrdbe pri Vuzunu. V Pekinu sodijo, da se bodo sprli med seboj voditelji vstašev in da bo sledila revoluciji vojska med severom in jugom, kakor tudi narodni bankerot, vmešavanje velevalst in razdelitev države.

Agro-Merkur pred sodiščem.

Včeraj popoldne se je nadaljevalo z zasliševanjem priče Alb. Pečarja.

Priči ni znano, če se je pri Zvezi slovenskih zadrug ali Agro-Merkurju sklepalo kaj o tem, da se ima 100.000 kron prenesti na kočevsko posojilnico. Ako se prenos 100.000 kron ne bi vpisal v staro glavno knjigo, bi znašal saldo dne 15. oktobra 1910. 104.293 K 75 vin. več in 4024 K 26 vin. Vsota 4293 K 75 v. so obresti od 100.000 K, natekle do 15. oktobra 1910.

Spomladi 1910. se je govorilo med uradniki Zveze, da je Agro-Merkur že preveč dolžan Zvezi slovenskih zadrug. Nekako takrat sta priči izročila dr. Žerjav in Rožman 25 meničnih obrazcev z naročilom, da jih izpolni za Agro-Merkurja in vpiše kot izdajateljico Zvezo. Priča je blankete izpolnil po Rožmanovem naročilu. Rožman in dr. Žerjav sta akceptirala menice ter jih je priča vknjižil kot gotovo plačilo 120.000 K Agro-Merkurju v dobro. Nekako koncem julija 1910. prišla sta zopet k priči dr. Žerjav in Rožman ter mu izročila neko pismo moravske posojilnice, v katerem je stalo, da moravska posojilnica dovoli Agro-Merkurju 260 tisoč K kredita pod pogojem, da Zveza moravski posojilnici ravno toliko kredita dovoli. (Dr. Tavčar je nato predložil pismo moravske posojilnice z dne 7. junija 1910.)

Priči sta obenem Rožman in dr. Žerjav naročila, da mora odpreti novo knjigo zaradi eskonta 120.000 K, da bi bilo razvidno, koliko je na račun menic že odplačanega. Kot odplačilo na menice sta mu ukazala v to novo knjigo, ki jo je krstil »Agro-Merkur-Moravče«, vpisavati vsa vplačila, ki bi prišla za Agro-Merkurja potem Zvezinega računa po poštni hranilnici. Knjigo je krstil za »Agro-Merkur-Moravče«, ker je videl navedeno pismo. Moravska posojilnica pa na konto ni ničesar plačala, in se ta konto z drugim obstoječim kontom v glavni knjigi ni spravljal v zvezo. Ali se je v knjigah Agro-Merkurja obremenila moravska posojilnica, priča ne ve.

Nekako februarja 1910. se je splošno govorilo, da je tvrdka Puc & Com. v denarni zadregi in pri Zvezi se je tudi govorilo, da bo to tvrdko saniral Agro-Merkur s pomočjo Zveze slovenskih zadrug. Nekoč sta prišla k priči Rožman in dr. Žerjav ter mu naročila, naj odpre račun za tvrdko Puc & Comp. Dr. Žerjav je takrat omenil, da bo tvrdko Puc saniral, pri tem pa, da bo imel Agro-Merkur dobiček in pa Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev, ki bo prišla pocieni do blaga. Na ta račun je priča vpisoval vsa vplačila, poslanih tvrdki Puc & Comp. po poštni hranilnici in po njenih dolžnikih. Za izplačila, ki jih je Zveza vršila na račun te tvrdke, je obremenil samo račun te tvrdke. Agro-Merkur pa je obveščal o tem tvrdko sproti. Kar se tiče nekega vpisa pro-

vizije 3000 kron, je vpisal priča ta znesek Agro-Merkurju v korist.

Zveza je prejela od svojih članic vlog približno 4.000.000 K v gotovem denarju. Ta denar je izposojevala zopet svojim članicam, med tem tudi Agro-Merkurju. Ali je načelstvo dovolilo kočevski posojilnici 100.000 K, mu ni znano.

Leta 1910. je bilo v Zvezi izvoljeno načelstvo in kaj je dr. Žerjav zatrjeval novemu načelstvu o dolgovih Agro-Merkurja, ne ve. Dr. Žerjav je namreč zatrjeval pod častno besedo, da ima Agro-Merkur samo toliko dolga kot ga je vknjižene.

Ko je dr. Žerjav dne 8. avgusta zbolel, je prišel k Zvezi dr. Lavš. Temu je priča na zahtevo predložil vse knjige, razun takozvane tajne knjige. Te mu pa zaradi tega ni dal, ker mu je dr. Žerjav že prej rekel, da je ni treba nikomur pokazati in ker mu je tudi Rožman ob prihodu dr. Lavša isto naročil.

Čez nekaj časa je prišel k priči dr. Lavš in povedal, da je po njemu predloženih podatkih Zveza pasivna za okoli pol milijona kron. Priča je odgovoril na to, da Zveza ne more biti več pasivna kot kvečjemu za upravne stroške. Nato je vprašal priča Rožmana, če hoče pokazati tajno knjigo dr. Lavšu. Rožman je rekel, da ne, ker bo dr. Lavš kmalu odšel. Nato je šel dr. Žerjava vprašati in ta mu je rekel: »Seveda se mora knjiga pokazati; pošljite pa mi Rožmana, ki mu bom dal potrebna navodila, da ne bo preveč hrupa.« Rožman je prišel od dr. Žerjava k priči ves vesel in pravil, da bo dr. Lavš v par dneh odšel in da ni treba ničesar ukreniti. Čez par dni pa je prišel Rožman zopet k priči in mu ukazal, naj iz knjige, v kateri je prišel tudi za drugi semester voditi račun kočevske posojilnice, iztrga dva lista, na katerih je bil račun Agro-Merkur-Kočevje. Rekel mu je, da ne gre voditi dva računa v isti knjigi ter da naj za drugi račun napravi novo knjigo. Dva lista je pod njegovim nadzorsvom iztrgal in dal v takozvano tajno knjigo. Ta dva lista mu je naročil prepisati v novo knjigo, česar pa priča ni storil, ker je zbolel. Ko je priča čez par dni zopet prišel, te tajne knjige ni našel na starem mestu, ter se mu je zdelo sumljivo, zakaj pred njim knjigo skrivajo. Našel jo je potem v zaklenjeni miznici revizorja Rajherja, ki jo je s silo odprl. Potem je šel s to knjigo k Agro-Merkurju, da bi pri merjal pravilnost salda, ki se je pri nagle pregledu vjemal v obojestranskih knjigah. Nato je šel k dr. Lavšu praviti, da je knjiga na razpolago in manipulacije dr. Žerjava in Rožmana so prišle na dan.

Na omenjenih 25 menic se je plačalo za Agro-Merkurja toliko, da je ostalo še dolga 61.844 K 11 vin.

Razprava se je nato zopet preložila in sicer na 6. januarja, da med tem izvedenci preuče še razne priloge.

Dnevne novice.

+ Shodi v novomeški okolici. V nedeljo dne 5. novembra je poročal drž. poslanec Jarc na treh shodih o delovanju državnega zbora in S. L. S. V. T. o p. l. c. a. h. i. n. V. a. l. t. i. v. a. s. i. se je zbralo na vsakem shodu nad 200 mož. Pokazalo se je, da je sodba naših poslancev o uradniškem vprašanju, o vpitju radi draginje itd. tudi soglasno prepričanje naših mož. V D. o. l. S. u. š. i. c. a. h. pa se je zbralo tudi lepo število mož na razgovor o povzdigi naše živinoreje in vsi so soglašali z delovanjem dež. odbora in kmet. družbe v tem zmislu.

+ Štetje živine. Poslanec Jarc je vložil v včerajšnji seji predlog, naj se poleg štetja živine vsakih 10 let šteje živina v krajših razdobjih — vsaka 2 ali 3 leta, ali morda vsako leto. — Kmetovi nasprotniki vpijujejo, da je število goved padlo od leta 1900. Resnica pa je, da se število živine silno hitro menjava od leta do leta pod vplivom splošne cene živine, letine in živinske bolezni. Tudi bo mogoče samo na ta način pokazati, koliko pomaga pospeševanje živinoreje. Taka štetja naj bi izvedle dežele v zvezi s kmetijskimi organizacijami.

+ Ministr. predsednik grof Stürgkh o državnem uradništvu. Listi poročajo, da je grof Stürgkh, še ko je bil naučni minister, sprejel pred kratkim neko nemško deputacijo, v kateri je bil tudi nek župan in nek znan državnozbornski poslanec. Deputacija je zahtevala, naj se neko važno mesto zasede z nemškim uradnikom. Minister pa je vstal s svojega sedeža in odgovoril: »Nemških uradnikov ne poznam, poznam le avstrijske uradnike in take bom tudi imenoval.« Skrajni čas bi že bil, da bi takim besedam v resnici sledila tudi dejanja.

+ Za Ljudski sklad so prispeval meseca oktobra: poslanec J. Hladnik 120 kron, dr. Krek 100 K, svetnik Povše 75 K, po 60 K: profesor Jarc, pp. Jaklič in Demšar; po 50 K župan Belec in Kmečka Zveza za ljubljansko okolico; po 20 K: presvetli gospod knezoškof, glavar pl. Šuklje, dr. Pegan, dr. Zajec, gosp. Lončarič in neimenovan. Obč. odborniki v Št. Jerneju 15 K; profesor dr. Marinko 12 K. Po 10 K: gg. dekan Arko, dr. Gregorič, župnika Hiersche, Šinkovec in poslanec Košak. Po 5 K: gg. prelat Kalan, župnik Kalan, L. Smolnikar, dr. Ušeničnik, g. Pehani, župan Korbar in dva neimenovana. G. Krhne 4 K; ravnatelj Traven in dekan Rihar 3 K; po 2 K: kan. Čekal, ravnatelj Jovan in dva neimenovana. Dr. Adlešič 1 K. — Prispevke sprejema Tajništvo S. L. S. Miklošičeva cesta šte. 6, II. nadst.

— Suhadol pri Komendi. Suhadolski občani so dne 4. novembra 1911 izvolili enoglasno za župana v Suhadolah abstinenta posestnika J. Urbanca.

— Črnuče. Tukajšnji Mohorjani (86) so darovali za Slov. Stražo 23 K; skoro vsi do zadnjega so veselo prinesli svoj dar, večji ali manjši. Poprečno pride na enega mohorjana 26 vin. Kakor so s tem darom dejansko pokazali svojo ljubezen do obmejnih naših zatiranih bratov na Koroškem, Štajerskem in Primorskem, tako nam je lepi ta dar dokaz, da so Črnučani v ogromni večini v taboru Slovenske Ljudske stranke, ki se junaško vojskuje za pravice slovenskega trpina, za napredek in blagor kmečkega stanu na Kranjskem, pa se je z vso vneto prave ljubeče matere zavzela tudi za obmejne Slovence, da jih reši iz kremljeve nemškutarjeve in brezverce. Naprej »Slovenska straža!« Naj omenim, da so črnuški farani že enkrat »Slov. straži« darovali 120 kron! Čast jim! Naprej. Črnučani dragi, pokažite tudi pri občinskih volitvah, da ste zvesto udani Slov. Ljudski Stranki, ki je prava mati zaničevanemu in

Nadškof dr. Nagl.

V kratkem imenovana

Nadškof dr. Bauer.

avstrijska kardinala.

teptanemu kmečkemu ljudstvu. Naprej, do vesele zmage nad škodljivci slovenskega ljudstva, liberalci in social. demokrati!

— **Prosta organizacija okrožnih zdravnikov na Kranjskem** ima svoj redni občni zbor v petek, dne 17. novembra t. l. ob pol 5. uri popoldne v mali dvorani hotela „Union“. — Spored: 1. Naznanila in poročila načelnistva. — 2. Poročilo o preuredbi zdravstvenega zakona z dne 27. oktobra 1900, št. 27. — 3. Volitve novega načelnistva. — 4. Slučajnosti. — Dr. Alojzij Homan, načelnik.

— **Težko ranjen.** Kovaški mojster Ivan Debelak iz Zaloga je bil v prepiru z nekim delavcem iz Vevč z nožem težko ranjen na prsih in na hrbtu. Težko ranjenega so prepeljali v deželno bolnico.

— **Mrtve najden.** V gostilno Marije Lipovec na Babnem polju, občina Stari trg je prišel leta 1833. v Travniku rojeni Jožef Levstek in si je naročil vina in večerje. Nato je odšel spat na seno. — Drugi dan so ga našli na senu mrtvega. Mrliški ogled je dognal, da je umrl od kapi zadet.

— **Teorija in praksa rdečkarjev.** Iz Pulja se nam poroča: Kaj se ima od socialne demokracije pričakovati, če pridejo kje na krmilo, je pokazala puljska socialna demokracija. Pred nedavnim časom so kupili tukajšnji rdečkarji z denarjem bolniške blagajne, v katero so se znali svoj čas ugnezdit, od župana dr. Varetona hišo. Po komaj dveh mesecih, odkar so gospodarji hiše, so pa povisali vsem strankam najemnino in to za znatno vsoto. Vedno je bilo v rdečem taboru vpitje proti oduštvu puljskih hišnih gospodarjev. Sedaj, ko so postali rdečkarji hišni gospodarji, so pa pokazali, da je bilo vse njihovo vpitje proti stanovanjskemu oduštvu le grda hinavščina. Socialni demokratje povsod le toliko časa vpijejo proti oduštvu, dokler sami ne pridejo v položaj, v katerem lahko skubijo.

— **Puljsko mestno uradništvo v rdečem taboru.** Iz Pulja poročajo: V tukajšnjem gledališču se je vršil v nedeljo shod socialne demokracije, na katerem se je šlo za povisjanje plač mestnih uslužbencev. Mestni nastavitelji ne izvzemši uradnikov so se zatekli v rdeči tabor, da jim ta izbojuje povisjanje plač.

— **Slovenec umoril Slovenca v Ameriki.** V Greensburgu je dne 22. oktobra ustrelil neki Jože Jerman svojega rojaka Alojzija Lovko, vulgo Vardjana iz Dolenjega Jezera pri Cerknici. Morilec je pobegnil.

— **V Ameriki je vlak povozil v Greensburgu Matijo Krznariča.** Rajni je bil rodom Hrvat. Na jesenicah ali Mojstrani zapušča ženo — Slovenko in tri otroke.

— **Slovensko pokopališče v Ameriki.** Naši rojaki v Johnstown Pa. si hočejo omisliti slovensko pokopališče.

— **Slovenske poroke v Ameriki.** V Willacku se je poročil Ivan Skopce iz Črnega Vrha pri Polhovem Gradcu z gđc. Ivanko Oblak iz Ljubljane. — V Pittsburgu se je poročil g. J. Lapsajne z gđc. Kristino Mohar. Oba sta iz Ljubljane.

— **Tamburaško-dramatično društvo „Sovič“** v Postojni je naklonilo tukajšnji šolarski kuhinji znesek 90 K 26 h kot del čistega dohodka pri gledališki predstavi „Mlinar in njegova hči“ dne 1. novembra t. l. Za ta dar se vodstvo pretrazredne ljudske šole v Postojni najiskrenee zahvaljuje.

— **Mrtvega so našli na Selih** ob cesti na Skaručino v noči od 4. na 5. novembra, posestnika Andreja Podgoršek. Pokojnik je bil silno vnet agitator za liberalno stranko. Na kakšen način je smrt našel, ni znano. Njegove smrti kriv je najbrže alkohol!

— **Mednarodna razstava v Sofiji.** V Sofiji se namerava prirediti v času od junija do avgusta 1912 neka mednarodna razstava. Interesentje se nujno pozivljajo, da se, predno se odločijo za udeležbo, ogledajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani radi informacij o tej razstavi.

— **Zlato svetinjo za 49 letno službovanje** je dobil Jakob Mejak, c. kr. sodni sluga v Mokronogu.

— **Iz Radeč pri Zidanem mostu.** V nedeljo pred praznikom vseh svetnikov smo obhajali veliko slovesnost. Prevzvišeni je

namreč blagoslovil našo novožupno cerkev. Vendar je enkrat končano trudapolno delo. Na mestu, kjer je stala mala, več sto let stara cerkvica, ki je bila premajhna za tako veliko župnijo, se zdaj dviguje ponosna stavba. Bog daj, da bi z novo cerkvijo, zavlada tudi nova gorečnost med nami. Liberalnemu dopisniku vse to seveda ni po volji. Zato je napisal v „Slov. Narod“ dolgo-vezen članek proti Marijini družbi in Orlom. Ogledal si je tudi škarpno, na kateri stoji nova župna cerkev. Pravi, da bi se bila skoro sesula, pa se vendar ni, in se tudi ne bo, čeprav to žele liberalci. Pustite cerkev, za katero niste nič darovali. Ali ste vi zidali šolo brez naklade, kakor je zidal gospod župnik cerkev? Cerkev se je zidala s popolnoma prostovoljnimi darovi. Zdaj so seveda volitve pred vratmi in to vam ne da spati. Radi bi zopet postavili na noge trhlo liberalno stranko. Ali pa bo še kdo tako neumen, da bo volil može, katere vi priporočate? Bodo li liberalni gostilničarji, katere ste postavili za kandidate, skrbeli za blagor kmeta? In kakšno čast zasluži vaš kandidat Gmeiner? In tak naj bo župan? V nedeljo po zjutranji maši bo imel shod v Narodnem domu naš dolgoletni in priljubljeni poslanec Povše. Udeležite se v obilnem številu.

— **Stekla mačka v Sarajevu.** Na neki ulici v Sarajevu se je pojavila stekla mačka, ki je obgrizla tri osebe. Vse tri osebe so odpeljali v Budimpešto v Pasteurjev zavod.

— **Med zdravljenjem okrađen.** V Trstu sta se zglasila pri zdravniku dr. Kohnertju v zavodu „Igea“ dva moža, od katerih ga je eden prosil pomoči. Med tem, ko je tega zdravnik zdravil, mu je drugi v predsobi ukradel iz suknje 480 kron in srebrno škatljo za cigarete.

— **Velik ribnik delajo v Zagrebu** v Maksimiru. Dela bodo do prihodnje spomladi gotova ter se takoj nato spuste v vodo ribe za plemo.

— **Osješki škandal** ob oddaji kanalizacijskih del zavzema vedno širše kroge. Peštanska tvrdka Fried je namreč izjavila, da je iz krogov „uvaževanih osebnosti“ v Osjeku dobila ponudbe ozir. zahteve, da izplača dotičnim osebam po 20, 25 in 50 tisoč kron provizije zato, da bi njeno ponudbo za sprejetje kanalizacijskih del podpirale.

— **Korna častniška šola v Zagrebu** se je aktivirala 1. novembra; poveljuje generalni major Lipoščak. Učni tečaj obiskuje 40 častnikov.

— **Aretiran se skušal obesiti.** V nedeljo zjutraj so aretirali v Trstu 21letnega težaka Attilija G., ker je v pijanosti razgrajal. Odpeljali so ga na inšpektorat v ulici Domenico Rossetti in ga odvedli v neko sobo, da se pomiri in izspi svojo pijanost. Toda kmalu je zapazil stražnik, ki ga je slišal hoditi in pogledal skozi okence, da se je pripravljal, da se obesi s pomočjo srajce, ki jo je bil raztrgal v dolge kosce in zvezal skupaj. Ko so hoteli samoumor preprečiti, je dobil aretiranec tako hud nervozni napad, da so morali poklicati zdravnika, ki ga je odvedel v bolnišnico, kjer so mu izgnali z amonijakom in spanjem obupne misli ter ga poslali domov.

— **Kriza v hrvaškem Sokolu.** 5. t. m. je bil v Zagrebu občni zbor Hrvaške Sokolske Zveze. Ker se ni mogel doseči sporazum med zagrebškim Sokolom in Zvezo, se je kriza poravnala na ta način, da so se delegatje zagrebškega Sokola odstranili iz občnega zbora, ki je po podanih poročilih in debati z vzklikom zopet izvolil ves dosedanjí zvezni odbor z dr. Carom na čelu, kateremu je bil poklonjen srebrn lovorov venec.

— **Tržaški letalec Widmer** bo izkušal v sredo poleteti iz Gorice v Trst. Letel bo s pasaširjem na svojem Bleriotovem enokrovniku. Odletel bo z letalnega polja v Gorici s svojim mehanikom in pristal na pomolu šte. 5 v luki sv. Andreja v Trstu.

— **Velika nesreča v Zagrebu.** 6. t. m. zjutraj ob 5. uri je v zagrebški elektrarni nenadoma počila parna cev nekega kotla in vroča para je v hipu napolnila prostor, v katerem sta se nahajala delavca: 40letni oženjeni Mato Šokec in 39 letni Stjepan Hamžić. Ko so prihiteli delavci iz drugih

prostorov, sta bila nesrečneža že tako opečena, da sta v kratkih urah drug za drugim umrla. Vzrok eksplozije še ni dognan.

— **Mrtvi otrok.** V nedeljo ob 5. uri popoldne so našli pri zoologični postaji v Sv. Andreju v Trstu v papir zavitega mrtvega otroka. Odpeljali so ga v mrtvašnico pri sv. Justu. Ne ve se še ali gre za umor ali pa za tajni porod.

— **Brat okradel sestro.** Marija Kušar v Dolu je imela pri Vzajemnem podpornem društvu mal prihranek naložen. Dotično knjižico je imela shranjeno v zaklenjeni omari. Neki dan je pa zapazila, da ji je knjižica izginila. Šla je vprašat v dotični denarni zavod, kjer je izvedela, da je bila glavnica z obrestmi v znesku 30 K 82 vin. dvignena, obenem je pa spoznala brata Matije podpis. Menda neče brat o tem nič vedeti.

— **Vsled poškodbe umrl.** Anton Pirc, delavec v Zupančičevem kamenolomu v Ihanu je bil pri razstrelbi skal, ko je stal kacic 40 korakov za nekoliko vrbo oddaljen od kamenja zadet v glavo, kar je imelo za posledico, da je to nedeljo v tukajšnji bolnici umrl.

— **Na smrt na vešalih obsojen** je bil 2. t. m. v Zagrebu 26letni kmečki sin Mato pl. Cvetković iz Cvetković-brda radi roparskega umora. Kakor smo svoj čas poročali, je našla žena kmeta St. Cvetković iz iste vasi nekega jutra svojega moža strašno razmesarjenega na polju, kjer je prejšnje popoldne pasesel živino. Med temi Cvetkoviči je že dalj časa vladalo hudo sovraštvo radi pravic v nekem občinskem gozdu, katere pravice je umorjeni na škodo sosedu sebi pridobil. Ravno tisto popoldne, ko se je potem ponoči dogodil umor, je St. Cvetković dobil iz svojih gozdnih pravic 300 K. Ko so ga tedaj našli umorjenega se je sum takoj obrnil na sosede pl. Cvetković ter je eden izmed sinov, Mato, takoj priznal čin, za katerega ga sedaj čaka smrt na vešalih, ako ga vladar ne pomilosti. Ko je v sodni dvorani začel obsodbo je nesrečnik prebledel kakor stena in se skoraj zgrudil, iz občinstva pa se je zaslislal glasen jok njegovega brata. Zagonornik je vložil priziv in ničnostno pritožbo.

— **Nesrečno žganje.** Nedavno se je 25letni kmečki fant Marko Franjič iz Prešlatince občina Drenje napil žganja ter začel divjati. Po polnoči je prilomastil pred sosedovo hišo, vrgel dvoriščna vrata na tla in zahteval žganja. Sosed Haršanja in njegova družina so ga prišli miriti in mu prigovarjali, naj gre domu. To pa je Franjiča le še bolj razkačilo. Haršanja je zato prinesel steklenico žganja, da bi se rešil besneža. Ta pa žganje razlije, pograbi kolec in udari z njim sosedovo hčer in ženo po glavi, nato se pa zažene na Haršanjo, vrže ga na tla in začne daviti. Vendar se Haršanji nekako posreči, izvleči se izpod Franjiča in z družino pobegniti v hišo. Franjič skoči za njimi, poruši s kolom vrata in hoče planiti na Haršanjo. Ta pa mu v smrtnem strahu iztrga kol in v razburjenosti tako dolgo bije po Franjiču, da je napol mrtve obležal. Njegovi bratje so ga prenesli domov in ko se je smrtnoranjene zavedel in so mu domači povedali, kaj se je zgodilo, je nesrečnež izjavil da prav nič ne ve, čemu je prišel ponoči nad soseda ali da je bil sploh tam in kaj je počel; gnala ga je peklenška sila žganja.

— **Umor radi pravdanja.** V Vel. Kladuši v Bosni je Hasan Redžić radi neke izgubljene pravde smrtno sovražil svojega nasprotnika Sejda Pajazetovića. Te dni je naletel nanj v kavarni, ko je spal za mizo. Ko so o pozni nočni uri odšli ostali gostje iz kavarne, je Redžić zabodel Pajazetovića v vrat, da je isti v par hipih umrl. Kasneje se je dal mirno odvesti v zapor.

— **Izjava.** Po višnjagorskem sodnem okraju brezvestni ljudje trosijo nesramno laž, da sem podpisani v krški občini volil s S. L. S., v muljavski občini pa da sem liberalcem delal rekurz.

Pred vso javnostjo izjavljam, da sem ves čas pristaš S. L. S. in da z liberalci naj bodo te ali one občine ne maram imeti nobenega stika. Da pa gori navedene laži ne bodo zastojne trosili, razpišem nagrado 1000 K onemu, ki dokaže, da sem jaz kje liberalcem rekurz delal ali jih le učil kako naj se pritožujejo in sicer dobi 500 K oni, ki to dokaže, 500 K pa »Slovenska Straža«. Pri- lika je lepa. Ne zamudite jo. Krka, dne 6. novembra 1911. — Janez Zupan, mlinar in posestnik v Znojilih št. 12.

OBČINSKE VOLITVE V BEROLINU.

Berolin, 6. novembra. Pri volitvah v mestno zastopstvo v Berolinu je izvoljenih 16 socialnih demokratov in 1 liberalce, pri volitvah v mesto Charlottenburg 6 socialnih demokratov in 8 liberalcev.

TAFT ZAHTeva POMNOŽITEV AMERIKANSKE VOJNE MORNARICE.

Po veliki paradi dne 2. t. m. amerikske mornarice na Houdsonu, ki se je udeležilo 98 bojnih ladij, je izdal Taft izjavo, v kateram pohvali vojaško izurjenost mornarice, a obžaluje, ker nima brodogve dovolj torpednih rušilcev in velikih, hitrih križaric.

SREDNJE AMERIKANSKA ZVEZNA DRŽAVA.

Iz San Salvadorja se poroča, da se namerava 15. t. m. proglasiti nova zveza amerikske države v centralni Ameriki. Boje se, da nastanejo resni zapletljaji. Načrt je naperjen proti predsedniku Guatemale, Estrada Cabraira, ki je zdaj nevarno bolan. Amerikske vojne ladje križarijo ob obalah Atlantskega oceana.

Štajerske novice.

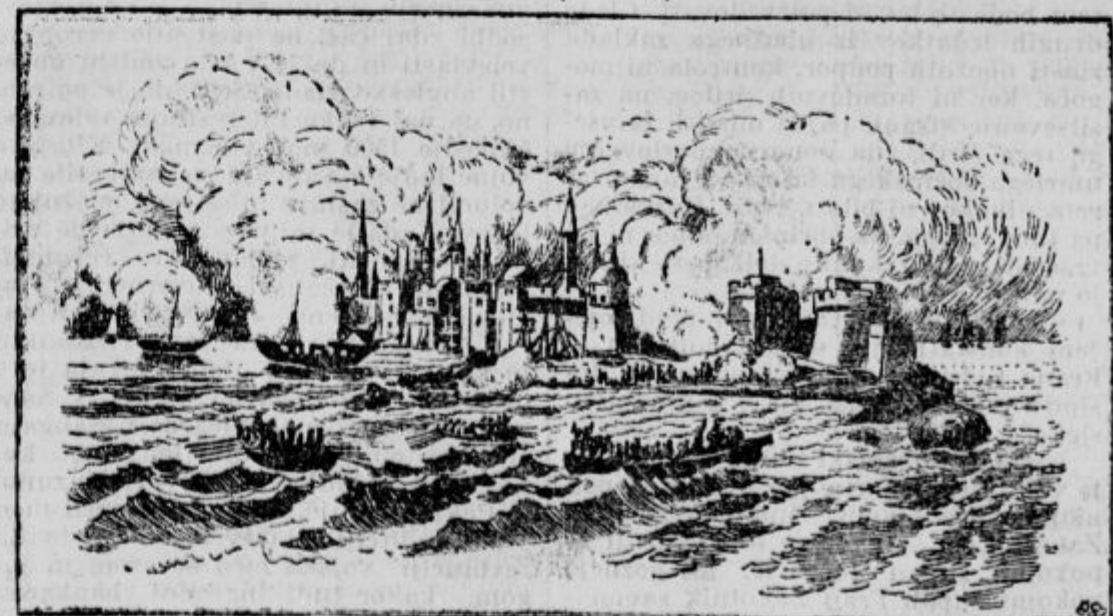
— **Nesrečna smrt mlade žene,** dne 5. t. je povozil blizu Št. Ilja tovarni vlak 24letno Lizo Drozg. Šla je preko proge, ko je vlak odpeljal proti severu, pa ni zapazila, da pride od druge strani zopet vlak. Odtiral ji je lobanjo in nogo pod gležnjem. V ponedeljek dne 30. oktobra 1911 je bila v Jarenini poročena, v nedeljo dne 5. novembra pa je izdihnila v naročju mladega moža.

— **Zvit krčmar.** Iz Konjic. 29. oktobra je povabil gostilničar Franc Bodlej iz Koblja na Pohorju dvorja Antona Ramšak v svojo gostilno ter z njim popival. Pri plačilu je opazil gostilničar da ima Ramšak precej denarja zato se je nenadoma sprl z gostom in ga začel pretepavati ter ga končno postavil pod kap. Ko se je Ramšak zunaj streznil je opazil, da mu manjka denarnica z 99 kronami. Ramšak je obvestil o tem stražmostra Kolarica. Ta se je podal h gostilničarju, kjer je zvedel, da je denar baje v tamošnji cerkvi. Orožnik se pa ni dal preslepiti, in je stvar nadalje preiskoval in zvedel od mlajšega Bodlejevega sina, da ga je oče ker je slutil, da ga je Ramšak ovadil poslal v cerkev, naj sin denar v cerkvi položi. Storitca so aretirali in ga izročili okrajni sodniji.

— **Drobne novice:** Utonil je pri sv. Jederti nad Slovenjgradcem 4 letni fantek Alojzij Verhovnik. Fant je šel po brvi čez Mislinjo, padel pri tem v vodo in utonil. — Tatvina. Iz Ptujja poročajo, da je nekdo vlomil v gostilno pri Novem svetu in odnesel jedila, cigarete, cigare, nekaj servijet in namiznega orodja v vrednosti 20 kron.

— **Zastrupljena igralka.** Iz Maribora: Neka gledališka igralka si je kupila v neki delikatesni trgovini mesene klobase. Ko je klobase zaužila, je zbolela na znakih zastrupljenja. Trgovca so naznanili sodišču.

Slovenske občine in gospodarska društva — spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“.

Italijani pred Tripolisem leta 1825. (Po starem bakrorezu.)

Ljubljanske novice.

Ij »Albanija in Albanci« — veliko skiopično predavanje se vrši danes točno ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani »Ljudskega Doma«.

Ij Ljudski oder uprizori v nedeljo 12. novembra ob pol 8. uri zvečer izvršno slovensko narodno igro »Dimež«, strah kranjske dežele. Naj nikar nihče ne zamudi te nedelje, kdor hoče videti to zanimivo zgodovinsko delo. Snov je zajeta iz srede našega naroda. Dimež, recte Sicherl, je bil sloveč slovenski ropar in razbojnik, ki so ga starejši ljudje še osebno poznali. Bil je usmiljen in prijatelj revežev, kradel je le bogatašem in gospodi. Prizori in slike v igri niso izrasle iz pisateljeve domišljije, ampak so se res izvršili tako, kot so opisani v igri. Velikanski oderski sliko nudi druga in četrta slika, v »Raščinskem gozdu« in na »Šmarjetni gorici«, kjer je taborišče Dimeževih ljudi in kjer nastopi do 50 ljudi. Mehka in mirna, prav prikupna je slika »Oče in sin«, kjer se v Dimežu vzbudi blažje čustvo, ki ga vleče nazaj v rodno hišo, k očetu. »Napad na Kresijo« priča o neizmerni Dimeževi predrznosti. — **Vstopnice se dobe v predprodaji v Katol. bukvarni od pol 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer.**

Ij Društvo inženirjev v Ljubljani. V sredo, dne 8. novembra ob 8. uri zvečer sestane pri »Zlati kaplji« na Sv. Petra cesti.

Ij Napadena kolesarja. Ko se je pred par dnevi zvečer po Karlovi zemlji s kolesom peljal posestnikov sin Franc Ponikvar, sta priskočila k njemu brata Žitnik ter ga vrgla s kolesa, češ, kaj pa kričiš tukaj. Ko je ta odgovoril, da ni kričal, sta zopet izginila. Ponikvar je nato skočil na kolo in se peljal dalje. V tem, ko ga je s kolesom dohitel posestnikov sin Alojzij Križman, zopet priskočila k njima oba Žitnika, oborožena z vilami ter začeta udrihati po kolesarjih tako, da sta oba telesno poškodovala. Oba napadencata sta glasom zdravniškega spričevala z ozirom na rane k sreči zadobila le lahke poškodbe.

Ij Tatvina. Pri zgradbi zatvornice za domobransko vojašnico je bilo v zadnjih dneh ukradenega 40 kg železa. Pozor pred nakupom!

Ij Aretovana je bila zaradi preporočanega povratka 57letna delavka Ivana Menartova iz Stare Loke, občina Rovte pri Logatcu.

Telefonska in brzojavna poročila.

GROF STÜRKGH IN HRVAŠKO-SLOVENSKI KLUB.

Dunaj, 7. novembra. Ministerski predsednik grof Stürkgh je povabil za danes ob 4. popoldne k sebi načelnika Hrvatsko-slovenskega kluba, da se z njim pogovori o političnem položaju.

POSLOVNA ZBORNICA.

Dunaj, 7. novembra. Danes se je nadaljevala budgetna debata. Prvi je govoril Masařyk, ki je izjavil, da ga včerajšnji govor grofa Stürkgha ni nič iznenadil, ker ni nič drugega in nič boljšega pričakoval. Kar se tiče pakta justičnega ministra dr. Hohenburgerja z novo vlado, je dolžnost vlade in nemško-nacionalne zveze, da to zadevo popolnoma pojasni. V imenu nemško-nacionalne zveze je govoril za njim dr. Groß. V imenu socialne demokracije je dr. Adler naglašal, da ni nobena zasluga, če je grof Stürkgh izjavil, da se ne bo posluževal paragrafa 14., ker bi bil sicer veleizdajalec. Zbornica ni odvisna od blagonaklonjenosti kakega gospoda, naj sega njegov vpliv visoko, kakor hoče. Socialni demokratje nimajo nobenega zaupanja do vlade.

ZA ŽELEZNIČARJE.

Dunaj, 7. novembra. V odseku za državne uslužbenke je referiral poslanec Heine ter predlagal, naj se da za izboljšanje položaja železničarjev 38 milijonov kron. Finančni minister je izjavil, da vladi zato ni mogoče dobiti pokritja.

RAZPUST HRVAŠKEGA SABORA.

Zagreb, 7. novembra. Ban je danes hrvaški sabor razpusil.

KRIZA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 7. novembra. Predsednik poslanske zbornice Berzevizcy je odstopil. Deputacija ga je šla prositi, naj demisijsko prekliče, kar pa ni imela uspeha.

Z BOJIŠČA.

Rim, 7. novembra. »Messaggero« poroča: Turški častniki so imeli pri Ain-Zari vojni posvet. Z ozirom na to, da so Italijani dobili znatna ojačenja, so sklenili, da napadejo z vso silo Tripolis, preden se laške čete še bolj pomnože.

Malta, 7. novembra. Odtukaj je odplula ena ameriška križarica pred Tripolis.

Carigrad, 7. novembra. Notranji minister je sporočil zastopnikom časopisja, da je napadel bataljon turške pehote Derno. **V boju je padlo 80 Turkov in več sto Italijanov.** Turki so osvojili tudi nekaj topov. Neka italijanska topničarka je bombardirala tri dni pristanišče in brzojavni urad, ne da bi napravila posebno veliko škodo.

Carigrad, 7. novembra. Potrjuje se vest, da so doživeli Lah nov poraz pri Dorni.

Carigrad, 7. novembra. Tu se potrjujejo vesti, da so si Turki priborili nazaj Derno in vse tripoliške forte, kakor tudi studence Bumillana.

LAHI RAZBURJENI.

Rim, 7. novembra. Tukaj je vse silno razburjeno, ker se nemški in avstrijski listi iz razširjenja suverenitete laškega kralja na Tripolitanijo kravro norčujejo. Zlasti je laško javnost razburjena, ker nek dunajski list primerja razširjenje suverenitete laškega kralja nad Tripolisom s proklamacijo, s katero se je znani nori pustolovec Lebandy proglasil za kralja Sahare. Nek drug dunajski list piše, da bo proglašenje aneksije pokrajine, katere Lah še nimajo v rokah, vzbudilo povsod le komeričen smeh. Nek katoliški list imenuje ministra di San Giuliano najgršrega hinavca vseh časov, »Arbeiter-Zeitung« pa imenuje kraljev dekret višek brigantstva. »Tat se proglašja za dobrotnika«. Laška javnost je hudo užaljena.

PEKING V ROKAH VSTAŠEV?

New York, 7. novembra. Od tukaj se poroča listu »Kölnische Zeitung«, da so vstasi zavzeli Peking. Mnogo Mandžurcev je izvršilo samoumor, princ Čin je vjet, cesar in regent sta pobegnila, vladne čete so se pridružile vstašem, zavzetih je mnogo mest na deželi, uradniki umorjeni.

MAROŠKA POGODBA.

Berolin, 7. novembra. Rusija in Italija sta izjavili, da soglašata z nemško-francosko pogodbo glede Maroka.

VELIKI VIHARJI V SEVERNEM MORJU.

Hamburg, 7. novembra. V Severnem morju divjajo hudi viharji. Mnogo ladij se je potopilo, med njimi grška ladja Lord Bryon; utonilo je 22 ljudi.

BOMBE V GIMNAZIJI.

Peterburg, 7. novembra. V neki tukajšnji realni gimnaziji so odkrili tovarno za bombe. Zaprlj so 16 oseb.

* LJUDSKO ŠOLSTVO.

Na ljudski šoli v Št. Petru je bila imenovana začasno učiteljico učiteljska kandidatinja gospodična Marija Kovač, mesto upokojene učiteljice Roze Špilar — Jelenc. — Mesto iz šolske službe izstopivše začasne učiteljice Angele Mall je imenovana začasnega učitelja v Suhorju učitelj Franc Trošt. — V Prečni je bila imenovana za suplentinjo učit. kand. Viktorija Zagorjan mesto obolele Angele Zorc. — Začasno učiteljico je imenovana dosedanja suplentinja Antonija Praprotnik v Hrušici pri Ljubljani istotam. — Na šoli za duševno zaostale otroke se odprli paralelka in se nastavi takoj na to mesto otroška vrtarica.

Razne stvari.

Glavno taborišče »črne roke« — odkrito. V Čikagi se je posrečil policiji imeniten lov. Odkrila je namreč glavno taborišče članov »črne roke«, ki so bili večinoma Italijani in so izsiljevali od svojih rojakov denar. Taborišče se je nahajalo v hiši nekega Italijana. Pri hišni preiskavi se je našlo celo skladišče revolverjev, bodale in smodnika. Mnogo zabojev dinamita so imeli spravljene med stenami. Našla se je kohečno lista vseh članov »črne roke«, od katerih jih je dosedaj 550 zaprtih, ostale pa upajo v kratkem spraviti pod ključ.

Draga najemnina. Ravnatelj hotela Holland House, Frank Harriman, in steward v istem hotelu, Gustav Oberdorfer, sta kot poročajo iz New Yorka, vzela v najem od Dodge Stekesa za 30 let hotel Ausonia. Ta hotel je največji v New Yorku ter ima 16 nadstropij. Stavbni stroški so znašali zanj 30 milijonov frankov. Oba najemnika sta se zavezala, plačevati letno 1.500.000 frankov najemnine, tako da bo Dodge Stokes v 30 letih dobil gotovih 45 milijonov. Oba najemnika sta morala zahtevano vsoto deponirati v neki banki. Upata pa, da bosta poleg tega zaslužila na leto še 2 milijona frankov zase. Celo za ameriške razmere je ta najemna pogodba nekaj izrednega.

Zopet zaroka v cesarski hiši. — O Božiču se zaroči nadvojvodinja Eliza-

beta Frančiška z vojvodo. Fran Jožefom bavarškim. Nadvojvodinja Elizabeta je najstarejša hči Marije Valerije in Franca Salvatorja, torej vnukinja našega cesarja in rojena dne 17. januarja 1892. Vojvoda Franc Jožef je 23. marca 1888 rojeni sin drugega zakona vojvode Karla Teodorja bavarškega, brata cesarice Elizabete, z Marijo Jožefo, vojvodinjo Braganca.

Hitrost zrakoplova. Znani francoski učenjak profesor Painleve priobčuje o razvoju aeroplanov sledeče: »Dosedaj nam je še nemogoče dohnati, kakšno hitrost bo dosegel zrakoplov v sto letih. Gotovo je, da se bo brzina še zelo pomnožila. O vlakcu, parniku in vodljivem balonu se lahko reče, da so že dosegli večalimanj višek hitrosti. Tudi bi se pri prvih dveh radi raznih ovir ne mogla hitrost za mnogo zvišati. Zrakoplov pa plove po zraku, ki je čist prahu, in bi bila večja hitrost lahko možna, ker bi tudi glede dihanja ne bilo nikakih ovir.« Občutka, ki jih ima potnik v zrakoplovu med vožnjo, opisuje takole: »V trenutku, ko se prične aeroplan dvigati, pada solnce. Čeprav sem bil zelo lahko oblečen, sem vendar 70 minut trajajočo vožnjo prestal z zelo prijetnimi občutki. Gotovo sem zmrzoval, toda ne bolj kot čakalci pod nami. Zračni pritisk na obraz je pa učinkoval kot božanje, ki se ne more opisati. In poleg tega smo vozili z 60 kilometri na uro, kar povzroča pri enaki vožnji z avtomobilom že precej neprijetnosti.«

Aretovani policaji zaradi prekorajčenja uradne oblasti. Iz Buenos Airesa poročajo, da je bilo zaradi stavkarskih izgrediv v Mar del Plata, kjer je bilo več oseb ubitih, aretovanih 20 policistov zaradi prekorajčenja uradne oblasti. Večina oddanih strelav pri izgredivih je zadela demonstrante v hrbet.

TRGOVSKE VESTI.

Razpis dobave jestvin. C. in kr. po veljinstvo mornarske akademije v Reki je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da namerava razne provijantne predmete po trgovskem običaju nabaviti za čas od 1. januarja do konca decembra 1912. Dobaviti bo med drugim tudi 20.000 kg pšenične moke, 15.000 kg ržene moke, 3000 kg riža, 2000 kg testenin, 1000 kg fižola, 6000 kg sladkorja i. dr. Ponudbe je čimprej, najkasneje pa do 30. novembra 1912 poslati c. in kr. mornarski akademiji v Reki. Natančnejši pogoji ter uzančni zvezek se dobe pri c. in kr. mornarski akademiji v Reki, so pa tudi v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobavni razpis. Pri ravnateljstvu kr. srbskih državnih železnic v Belgradu se bo vršila dne 15./28. novembra 1911 ponudbena razprava za dobavo koksa in kovaškega oglja. Ponudbe je vložiti do 12. ure opoldne navedenega dne pri gospodarskem odseku ravnateljstva kr. srbskih državnih železnic v Belgradu. Istotam so na vpogled natančnejši dobavni pogoji. Izvod dobavnega razpisa je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Znižani čas za nakladanje na železnice. Z dnem 25. vinotoka 1911 se je znižal čas za nakladanje vozov na vseh progah c. kr. državnih železnic (izvzemši dalmatinskih prog in oddajah v Trstu) na 8 dnevni ur, t. j. od 8 ure zjutraj do 6 ure zvečer.

Brzojavke v Tripolitanijo. Vsed razpisa c. kr. trg. ministerstva od 21. X. t. l. št. 43026/P ex 1911 se sprejemajo do nadaljne odredbe brzojavke namenjene v Tripolitanijo le v odkritem besedilu in le na odgovornost odpošiljatelja. Kratke brzojavke z dogovorjenim besedilom in kratke šifrovane brzojavke se bodo izjemoma le tedaj pripustile, ako interesentje založe dva iztisa za sestavljen svojih brzojavk uporabljene kodeksa in sicer jednega na brzojavnem uradu v Tripolisu in jednega na brzojavnem uradu v Rimu. Slične brzojavke se mora pošiljati čez Italijo in so istotako dopustne le na odgovornost odpošiljatelja.

Opozorjamo na današnji oglas železnatno vino g. lekarja G. Piccoli.

Ker vlada po celem svetu veliko pomanjkanje surovega masla, nam v tem oziru tudi inozemstvo ne more pomagati, kakor n. pr. pri mesu, in žal se tudi letošnje zimo ne more pričakovati, da bi pomanjkanje surovega masla ponehalo; kakor hitro se povrne goveja živina iz pašnikov, se bodo razmere še veliko poslabšale, kajti v mnogih krajih bodo tudi s senom kmalu pri koncu. Vendar se nam pa zaradi tega ni potreba pritoževati proti naravi, ker ravno ta nam nudi zopet na drugi strani s sadjem iz tropskih dežel dobrodošlo nadomestilo za surovo maslo. Poskusite sledeče navodilo in naravnost presenečeni bodele o izborni kakovosti tega surovega masla. Vzame naj se nekaj rumene, voljne jedilne masti »Ceres« (v kockah) in doda ravno toliko bele (v zavitkih). Oboje skupaj se raztopi, pri tem se naj pazi, da ne postane

mast vroča. Nato se pridene nekaj surove smetane, v silo zadostuje tudi mleko (na 1/2 kg masti »Ceres« pride 1/8 litra smetane). Medtem ko se postavi skledo zaradi hitrejšega ohlajenja v mrzlo vodo mora se vse skupaj toliko časa mešati, da postane maslo zopet trda. Voda ki jo mleko vsebuje se izloči, jedilna mast »Ceres« pa pridobi okus in duh najboljšega čajnega surovega masla in se tudi lahko kot tako uporablja. Z dodatkom enega jajčjega rumenjaka in nekaj soli se kakovost še izboljša. Po tem navodilu pripravljeno čajjevo surovo maslo, sme se glasom veljavnih zakonskih določb uporabljati samo za domačo potrebo.

Pristna samo s to znamko — kot garancijskim znakom Scottovega ravnanja.

torej vsi starši, katerih otroci vsled slabih kosti dobro ne napredujejo segli po

Za otroke s šibkimi kostmi

Nebrojokrat dognano dejstvo je, da Scott-ova emulzija bolj kot katerikoli drugo sredstvo pripomore k temu, da se ojačijo otroške kosti, da se začno otroci ki se nočejo učiti stati in hoditi, že po kratki uporabi pristne Scottove emulzije postavljati po koncu, sami stati in v veselje svojih staršev tudi hoditi. Naj bi dobili vsi starši, katerih otroci vsled slabih kosti dobro ne napredujejo segli po

SCOTT-OVA EMULZIJA

ki je že nad 35 let vpeljana ter uživa svetovni sloves kot izborno sredstvo za ojačenje otrok.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo. Znamka »Scott« ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učinek. 2693

Cena izvirni stekl. 2-50 K. — Dobi se v vseh lekarnah.

4

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 7. novembra.

Pšenica za april 1912 11-83

Rž za april 1912 5-37

Oves za april 1912 9-63

Koruzza za maj 1912 8-53

Efektiv trdno.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
6	9. zveč.	736'8	9'8	sl. zah.	dež.	
7	7. zjutr.	40'8	7'0	sr. vzjvz.	.	16'9
7	2. pop.	41'2	8'0	sl. jvzh.	.	

Srednja včerašnja temp. 10'4 norm. 5'9,

Zahvala.

Za izkazano toplo sočutje povodom svoje britke izgube se iskreno zahvaljuje

Lujiza Urbančič.

5332

Lepo stanovanje

s štirimi (event. tremi) sobami se odda: Slovenski trg 8 (pred sodnijo) s 1. februarjem 1912. —

Več pri hišniku.

5342

Organist in občinski tajnik

oženjen z dobrimi izpričevali išče službe. — Prevzame lahko pouk v orkestru in godbi. Nastop takoj. Ponudbe sprejmeuprava lista pod šifro Marljivost 60. 3296 5—1

Stanovanje: Pod Rožnikom šte. 208

pri Ljubljani, z dvema sobama, z balkonom, s kuhinjo in jedilno shrambo se odda takoj ali s 1. febr. 1912. Več ravnotam. 3320

Duhovnik se išče za takoj,

lahko tudi samo za nekaj mesecev. Hrana z vso oskrbo in stanovanje prosto. — Zavod šolskih sester v Repnjah, pošta Vodice.

Zahtevajte pri Vašem trgovcu pogoje o razpisu „Ceres-nagrada“ v znesku K 30.000.

**Prijatelj in sovražnik sta si v tem edina,
da je jedilna mast „Ceres“ najbolj fina!**

Navodilo, doseči najboljšo čajno surovo maslo: Vzame naj se nekaj rumene voljne jedilne masti „Ceres“ (v kockah) in doda ravno toliko bele (v zavitkih). Oboje skupaj se raztopi, pri tem se naj pazi, da ne postane mast vroča. Nate se pridene nekaj surove smetane, v sili zadostuje tudi surovo mleko (na 1/2 kg masti „Ceres“ pride 1/2 litra smetane). Medtem ko se postavi skledo zaradi hitrejšega ohlajenja v mrzlo vodo, se vse skupaj toliko časa meša, da postane mast zopet trda. Voda ki jo mleko vsebuje, se izloči, jedilna mast „Ceres“ pa pridobi okus in duh najboljšega čajnega surovega masla in se tudi lahko kot tako uporablja. Z dodatkom enega jajčega rumenjaka in nekaj soli se kakovost še veliko izboljša. Po tem navodilu pripravljeno „čajno surovo maslo“ se sme glasom veljavnih zakonskih določb samo za domačo potrebo rabiti.

3193 (6)

* Za naše matere, žene in dekleta
velevažna knjiga: »Gospodinjstvo«. —
Navodilo za vsa v domačem gospodinj-
stvu važna opravila. Sestavila S. M.
Lidvina Purgaj, prednica šol. sester in
voditeljica gospodinske šole v Marija-
nišču v Ljubljani. Cena je zelo nizka
in znaša 2 K 20 v za broširan in 2 K
80 v za vezan izvod, po pošti 30 v več.
Knjigo je založila Katoliška Bukvarna
v Ljubljani.

ŽIMA

morska trava, peresa za pohištvo kakor tudi vsi
toradrevni predmeti se dobe pri Štefanu Nagy,
trgovina z železnino, Ljubljana Vodnikov trg,
št. 5. 2821

MANUFAKTURNA TRGOVINA

J. CIUHA

STARI TRG ŠT. 1

JESENSKE IN ZIMSKE
NOVOSTI

Učencea

za slikarstvo in pleskarstvo
3247 sprejme takoj

Friderik Gimi v Celoveu

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano
črno Dalmatinsko vino
najboljše sredstvo 2501
4 steklenice (5 kg) franko K 4-50
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

St. 36000.

Lastniki vrednostnih papirjev, kapitalisti
in borzni interesi čitajo

„Wiener Stimmungs-Bericht“

(Izhaja tedensko).

Vsebina: Tržna tendenca. Finančni tedenski pregled.
Zunanje borze. Informacijska rubrika.

Posebej omenjeno: Alpiska montanska
družba. Skodove tvornica. Ogrska splošna
premogokopna družba. Plinarnice Manu-
schek. Pivovarnica Poschach. Union, druž-
ba za stavbno blago. Buštéhradská želez-
nica. Gösskapivovarnica. Anglo-Avstrijska
banka. Orientske železnice. Agrarna in
rentna banka. Avstrijski Lloyd. Dunajski
Bankverein. Delnice državnih železnic.
Zemljiško kreditni zavod. Ogrska hipo-
tečna banka. Nijzeavstrijska eskomptna
družba. Mednarodna družba za zava. ovanje
proti neizgodam. Tržaške plinove delnice.
Podunavska paroplovna družba. Tvornica
za železo in pločevino Union. Bakrene
tvornice avstrijske. Unionska banka Ley-
kam-Vevča. Länderbanka. Foncière, peš-
tanska delniška zavarovalna družba. Živno-
stenska banka. Južna železnica. Splošna
prometna banka. Liesiška pivovarnica.
Avstrijski Feniks, zavarovalna družba. Za-
hodnočeška rudniška družba. Nádražské
delnice. Kreditni zavod. Gebr. Enderlin
d. d. Dunajska stavbna družba. Brnska
tvornica sveč. Praška železindustrijska
družba. Wernldove delnice. Trboveljska
premogokopna družba. Gelsenkirchenski
rudnik. Rudnik Phönix. Deutsch-Luxen-
burški rudnik. — **Kurzna poročila in pre-
mijaki postavki za vodilne spekulacijske
papirje dunajske, berlinske in londonske
borze.** — Dobiva se gratis in franko pri
bančni tvrdki

ERVIN & CO., Dunaj I.,
Tuchlauben št. 8. 3084

Železnato Kina vino

lekarja Piccolija v Ljubljani, Du-
najska cesta

c. in kr. dvornega založnika, papeže-
vega dvornega založnika,

vsebuje potrebno množino železa, v
nasprotju z drugimi železnatimi kina
vini, katera vsebujejo samo toliko
železa kot navadna namizna vina in
vsled tega nimajo nikake zdravilne
vrednosti. To dokazuje več kemičnih
analiz kakor tudi ona, ki se je izvr-
šila na zahtevo c. kr. ministrstva za
notranje zadeve v Gradcu leta 1910.

Železnato vino lekarja Piccolija
ojači slabokrvne, nervozne, vsled bo-
lezni oslabele osebe, blede, drobne
in slabotne otroke.

1/2 literska steklenica K 2-—, 3 ste-
klenice K 6-60, poštnina in poštni
zavoj franko.

3277

Razpis ustanov za mestne reveže ljubljanske.

Mestni magistrat ljubljanski ima oddati

„Cesarja Franca Jožefa jubilejske ustanove“

in sicer dve po 50 K, deset pa po 40 K.

Do teh ustanov imajo pravico oni mestni reveži ki ne dobivajo redne
podpore iz ubožnega zaklada.

Prošnje za podelitev jedne teh ustanov, katere se bodo izplačale dne
2. decembra vložiti je pri vložnem zapisniku mestnega magistrata najkasneje
do 20. novembra t. l.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 1. novembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.

OREHE

3087 20

Tvrda oddaja KROMPIR zdrav in brezhlben
najboljše vrste **KROMPIR** v vsaki množini tudi
cele vagone po prav solidni nizki ceni!

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa
nastavijo s stalno plačo za prodajanje
dovoljenih sreč v Avstro-Ogrski. Po-
nudbe pod »Merkur«, Brno, Neugasse 20.

Št. 35900.

3276

Plahte za vozove

pokrivala za komate in odeje, platno za jadra na
meter najceneje pri Štefanu Nagy, trgovina z že-
lezmino, Ljubljana, Vodnikov trg št. 5. 2822

Razpis ustanov.

Mestni magistrat ljubljanski ima za tekoče leto podeliti sledeče ustanove:

1. Janeza Krstnika **Bernardinija** ustanova v znesku K 230.—
2. Janeza Jakoba **Schillinga** " " " " 250.—
3. Jurija **Tolmaierja** " " " " 250.—
4. Janeza Jošta **Weberja** " " " " 230.— Do teh usta-
nov imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile ter so uboge
in poštenega slovesa.
5. Miklavža Janeza **Kraschkoviza** ustanova v znesku K 128. — Do te usta-
nove imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so doma iz šentpeterske fare in
so se letos omožile ter so ubožne. Če teh ni, imajo do te ustanove po vrsti pravico
kmečke, rokodelske ali dninarske hčere iz šentpeterske fare, ki so ubožne in so se
letos omožile.
6. Antona Jakoba **Fanzolja** ustanova v znesku K 138.— Do te ustanove
imajo pravico poštena dekleta meščanskega (hčere ljubljanskih meščanov) ali pa tudi
priprostejšega stanu, ki so ubožna in so se letos omožila.
7. Josipa Feliksa **Sinna** ustanova v znesku K 96.— Do te ustanove imajo
pravico dve izmed najrevnejših ljubljanskih deklet.
8. Mihe **Pakiča** ustanova v znesku K 244.— Do te ustanove imajo pravico
ubožni ljubljanski meščani obrtniškega stanu ali njih vdove.
9. Janeza **Kovazha** ustanova v znesku K 302. — Ta ustanova gre na 4 jed-
nake dele, do katerih imajo pravico 4 v Ljubljani v revščini živeči rodbinski očetje
ali vdovljene rodbinske matere, ki so brez lastne krivde v revščini, so katoliške vere
neoporeklega slovesa in imajo rediti nepreskrbljene otroke.
10. Marije **Kosmatschove** ustanova v znesku K 204.— Do te ustanove
imajo pravico nepremožne uradniške sirote ženskega spola, ki so ljubljankinje ter
poštenega vedenja.
11. Helene **Valentinove** ustanova v znesku K 168.— To ustanovo ima mestni
magistrat razdeliti med ubožne otroke iz frančiškanske fare, kateri nimajo več starišev,
in ki niso še 15 let stari.
12. Ustanova **neimenovanega dobrotnika** za onemogle posle v znesku
K 100.— Do te ustanove imajo pravico 4 revni, delanezmožni posli, ki so zvesto slu-
žili in so neomadeževanega slovesa, vsak na 1/4 ustanove.

Koleka proste prošnje za te ustanove

Je vlagati do vštetega 30. nov. t. l.

pri vložnem zapisniku mestnega magistrata.

V prošnji je navesti one okoliščine, ki dokazujejo prosilčev (prosilčino) ubožstvo.
Prošnjam za posamezne ustanove je na vsaki način priložiti, oziroma v njih
dokazati sledeče:

Pri prošnjah za ustanove pod št. 1. do 6. rojstni in krstni list, poročni list ter
po možnosti očetovo meščansko pismo; ali je pa vsaj omeniti, kdaj da je oče postal
meščan. Slednje odpade pri prosilkah, ki niso meščanske hčere, a prosijo za ustanovo
št. 5. ali 6.

Za ustanovo št. 7. rojstni in krstni list ter potrdilo župnijskega urada o si-
mičnem stanu.

Za ustanovo št. 8. meščansko pismo ali nevedbo, kdaj da je bilo meščanstvo
podeljeno, vdove tudi svoj poročni in možev mrtvaški list. Tudi je omeniti, katerega
obrta je prosilec ali je bil prosilkin mož.

Za ustanovo št. 9. poročni list, vdove tudi možev mrtvaški list in pa rojstni
in krstne liste (izpiske) nepreskrbljenih otrok. Navesti je tudi vzrok revščine.

Za ustanovo št. 10. rojstni in krstni list ter očetov mrtvaški list.

Za ustanovo št. 11. prosilčev rojstni in krstni list ter mrtvaške liste starišev
ali pa potrdilo varuške sodnije, da so stariši zares umrli.

Za ustanovo št. 12. rojstni in krstni list in če mogoče, poselsko knjižico.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 1. novembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.